

Capitala

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 736

vineri 3 ianuarie 1964

8 pagini 25 bani

IMAGINI DIN VACANȚĂ

Coame prelungi și masive de munți, dorind ea o turmă de giganți mîngiați de școara zăpezii și domoșia a negurilor. Crengi de brad pe care gerul a însălat sfîrșite broderii de filigran strălucitor, sunt în penejenis de apă înghețată. Umre alunecînd vertiginos pe pante albe, rîzînd în zbor, din cozile schiurilor, colb zăpadă.

Fiecare dintre copiii care și-au petrecut o parte din zilele vacanței la Predeal, în clădirea cu aspect de castel din care s-a transformat ad-hoc în tabără pentru elevii școlii medii „Dr. Petru Groza” din București, păstrează în amintire zeci de astfel de imagini. Dintre ele, cele mai frumoase sînt poate cele care amintesc de excursii.

Intr-aderăr, ce poate fi mai fermecător, plin de poezie! În dimineața din care sînt umbrele albastre ale zorilor, coboară pe drumul înghețat, cu săculețele în spinare. După o vreme, vi se oprește în stația rămin în urmă. Drumul continuă pe o potecă, prin umbra pădurii. Braconieri, mîndri și nemișcați — cavalerii pădurii în veșminte verzi, întunecate — ies din lume plină de taine, de unde se auzi un zgomot răgănit ce fac parcă liștea și mai profundă. Este poate o crengă care s-a rupt, sau poate un tufis care în trecăt, de toana unei mîngieri de vînt. Iar sus, departe, se văd creste creștate, încoronate sub cerul albastru și strălucitor cu zăpada aurită de soarele abia răsărit. Drumul șerpuieste înclinat prin poieni pe care se vede și pe lingă izvoare.

O vreme merg cu toții tăcuți, ascultînd în tăcerea pădurii. E chiar de mirare atîta tăcere. Nici o teacă: se va sparge curînd. Și mai știu cine a aruncat prima glumă. Este una din cele două Liliane ale clasei XI-a, sau poate colega lor Felicia Ionescu, sau Mircea Pop. Nu-mi mai amintesc. Știu doar că atîta a fost de-ajuns ca să cuprindă repede toată coloana, ca să se cascade involburată și spumoasă de veselie... Și mai știu că, după aceea, veselie domnă și la cabană, unde risetele bufonului mai pe înfundate — vezi mai era pe drum și lume străină — în jurul ceștilor de cafea fierbinte.

Și cîtă veselie a domnit la schi și la sărituri, cu ce risete au fost împinși cei care au alcătuit, în primele zile de tabără, „Comitetul de protest” pe lingă „Majestatea sa natura” pentru că nu îngăduise încă profesorii să se aștearnă cu nădejde la Predeal! În posesia acestei dificultăți, Eugen Pop și Sanda Toma, ca și Romulus Peșcu sau Claudia Florescu, au înregistrat o serie de coborîri vijelioase însoțite de trăsnete răsturnări și bușituri în zăpadă, pe panta de la Clăbucet-Sosire. Au fost eficiente apoi cîteva zile de ninsoare pentru ca pasionații sporturilor cu tălpi să se asească bucuria alunecărilor amețitoare pe pîrtie. Între două coborîri, însoțite de gălăgioasa „galerie” a colegilor, se găsea și un scurt răgaz pentru înverșunate discuții cu proiectile de zăpadă.

Despui de dragă le va rămîne elevilor în amintire serile petrecute la clubul taletă.

O seară de muzică. În sală se așterne liștea. Și dintr-odată, din cutia magnetofonului irup notele falnice ale „Concertului imperial” de Beethoven. Zeci de tineri sînt nemișcați și ascultă vrăjiți. Școala, înții, schiurile au rămas undeva, de pe vremea. Toți cei ce ascultă nu mai simt de muzica viguroasă, caldă, patetică. Și se seară, în care au ascultat fermecătele melodii populare românești, sau simfonie italiene pline de vioiește...

Și pentru că în tabără au fost și evenimente mai mari, nu trebuie să trecem cu vederea nici serile de dans: pașii plini de simfonie, ritmul nu întotdeauna coordonat cu muzica, valsurile mai amuzante de tîngăsurile, fetele mai bune dansatoare decât băieții... Dar vine ora zece și o să se termine cu ea profesorii, care în această pro-

blemă au unele păreri întrucîtva diferite de ale elevilor, hotărîsc că e timpul ca dansul să se întrerupă pentru odihnă.

Ușor, ezitînd parcă printre crengile de brad, un fulg alunecă singur în liniștea pădurii. Un altul răsare alături și se agață de o frunză. Incet, incet, numărul lor se înmulțește într-o involburare albă și lentă, iar peisajul tăcut și înnegurat se luminează de-o culoare nouă. Ninge — și farmecul fulgilor aduce un adaus de poezie jocului pe cît de plăcut pe atît de instructiv, botezat „concurs de orientare turistică”. Grupuri de copii organizate minuișos, după reguli dinainte stabilite, coboară văioage, cercetează atent trunchiuri de copaci, se conduc după semne tainice numai de ei știute, privesc pe sub picioare și crengi, căutînd nerăbdători și pasionați plicuri care conțin mesaje și întrebări. Uneori nu auzi decît exclamații pline de ciudă. Dar alte ori truda sfîrșește printr-o larmă de bucurie victorioasă: Am găsit, am găsit!!

Plicul e desfăcut cu înfrigurare. Urmează un nou moment de liniște și delibereare. Răspunsul la întrebarea formulată pe bilețelul din plic solicită cunoștințe deosebite și cei mai buni la joacă trebuie să fie cu acest prilej și cei mai buni la învățatură.

Seri calde, pline de farmec, petrecute în sala clubului, excursii pe sub umbre de cîini, bulgări pufoși și imenși de nea bătuciți în palmele înmănușate, imense întinderi de zăpadă pură și strălucitoare, chipuri îmbujorate de copii care strigă, rîd, aleargă, se joacă sau contemplă ferece peisaje mîntane, îmbogățindu-și sufletul cu minuni de frumusețe. Sînt imagini ale acestei minunate vacanțe de iarnă pe care copiii de la școala „Dr. Petru Groza” au petrecut-o, asemenea altor mii și mii de copii, în splendida împărăție a muntilor.

O. BUZESCU

În trimestrul II

● Consfătuirea rațională a cadrelor didactice, care a avut loc înainte de începutul anului școlar, a arătat că școlile din raionul nostru trebuie să se ocupe cu mai multă străduință și mai sistematic de realizarea educației comuniste a elevilor. În cursul trimestrului I s-au obținut o serie de succese pe această linie. Fără a ne mulțumi însă cu cele obținute, în trimestrul II ne vom spori preocupările pentru felul în care se realizează această latură a procesului de învățămînt.

Întreacă lecția are ponderea cea mai mare și în ceea ce privește educația comunistă a copiilor, în munca de control și îndrumare a școlilor vom da o deosebită atenție, valorificării resurselor educative ale lecției. Fiește, nu ne vom limita la îndrumarea izolată a fiecărei școli în parte, ci vom căuta să folosim experiența bună în interesul tuturor școlilor din raion. De aceea ne-am propus să redactăm o serie de scrisori metodice cu privire la cele mai bune procedee folosite pentru întărirea conținutului educativ al predării. Totodată, vom îndruma cercurile pedagogice să dezbată și să popularizeze amply experiența înaintată în ceea ce privește creșterea valorii educative a lecțiilor.

ION MOACA
șeful secției de învățămînt
a raionului Tr. Severin

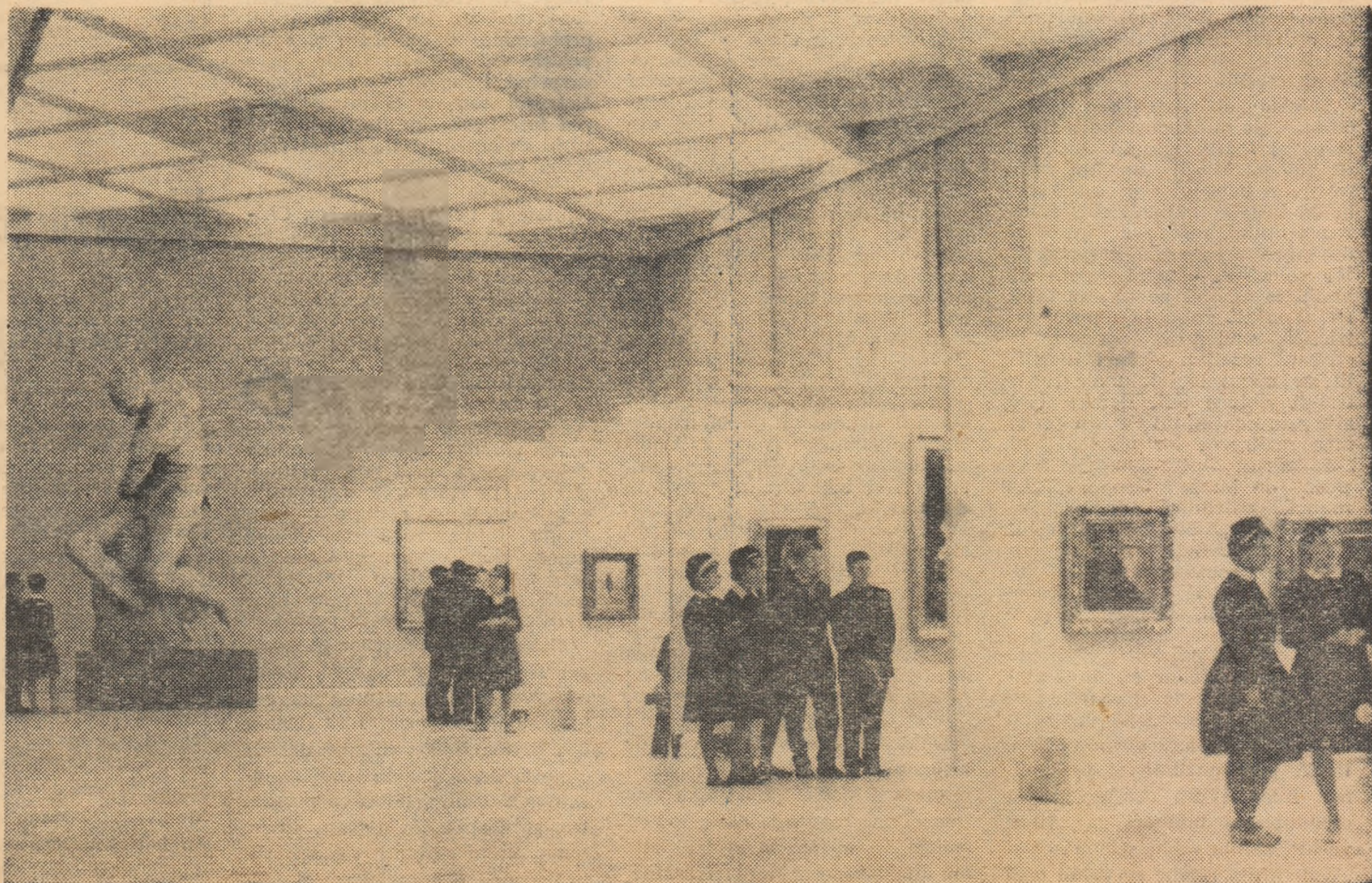
● Hotărîți ca în cel de al doilea trimestru să obținem în școlile din raion o continuă îmbunătățire a procesului instructiv-educativ, ne propunem să controlăm și să îndrumăm mai intens munca pe care o desfășoară cadrele didactice.

Urmărim indeosebi ridicarea pregătirii elevilor la limba romină și la matematică. În acest scop vom da elevilor din toate școlile lucrări de control cu subiecte unice, stabilite de noi, pentru a cunoaște comparativ nivelul real de cunoștințe al elevilor din fiecare unitate. Concluziile desprinse din studierea acestor lucrări ne vor ajuta să vedem ce școli și ce profesori trebuie sprijiniți cu deosebire, ce măsuri se impun pe raion.

Ținînd seama de faptul că activitatea comisiilor metodice poate aduce o contribuție de seamă în propagarea experienței înaintate, în sprijinirea concretă a profesorilor și învățătorilor în rezolvarea celor mai variate probleme ale muncii lor la catedră, vom îndruma aceste comisii să se ocupe mai mult de conținutul predării, de aspectele ei practice din școală, determinîndu-le să ajute mai substanțial decît pînă acum la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

Iată doar cîteva din preocupările noastre din această etapă, spicuite din multele proiecte pe care ni le propunem spre realizare în cursul trimestrului II în interesul instruirii și educării elevilor.

VASILE RADU
șeful secției de învățămînt
a raionului Orăștie

Elevi din Capitală în vizită la Muzeul de Artă al R.P.R.

577056

PRIN EXPOZIȚII

Primi pași

Am vizitat de curind expoziția cercului de fotoamatori de pe lângă Sindicatul lucrătorilor din învățământ din orașul Arad. Cele peste 50 de fotografii expuse aici se bucură de multă apreciere din partea numeroșilor vizitatori — în majoritate cadre didactice. Însemnările notate de aceștia în caietul de impresii al expoziției atestă că cercul profesorilor fotoamatori din Arad, înființat de curind, a pornit pe un drum bun.

Cercul grupează în jurul său 25 de membri, cadre didactice care îndrăgesc fotografia și care își dezvoltă în orele libere aptitudinile urmând cursuri de inițiere, purtând discuții pe teme de specialitate sau lucrând în laboratorul foto bine utilat, pus la dispoziția cercului de către comitetul sindicatului. Lucrările executate în acest laborator sînt discutate de toți membrii cercului, care fac observații critice în ce privește conținutul lor tematic, modalitățile de expresie, unghiul de luare a imaginii, lumina etc., ceea ce îi ajută pe fotoamatori să realizeze fotografii de adevărată valoare artistică.

Rezultatele muncii desfășurate pînă în prezent s-au soldat cu numeroase fotografii, dintre care cele mai bune au fost selecționate pentru expoziție. Ele arată, înainte de toate, interesul fotoamatorilor din rîndurile cadrelor didactice de a surprinde imagini ale vieții noastre noi, ca și minunatele peisaje din natura patriei noastre. Se remarcă în mod deosebit fotografiile ce prezintă paralele aspecte din trecut și de

azi. De fapt, în tematica expoziției, aceste lucrări ocupă spațiul cel mai mare. Alături de ele sînt grupate fotografii prezentînd momente din viața copiilor, portrete, peisaje etc.

Menționăm printre fotografiile expuse pe acelea ale profesorului Kapostyank Iosif — „Schimb de experiență” și „Bancă în zăpadă”, ale profesorului Viorel Lovintiu — „Pădure” și „Vrăbii pe crengi”, ale profesorului S. Moraru — „Dimineața pe Mureș” și „Pe mal”. Aprecieri pozitive merită și alți profesori fotoamatori care au realizat fotografii bune atît ca tematică cit și din punct de vedere tehnic.

În ceea ce privește fotografiile color prezentate în expoziție trebuie să apreciem preocuparea fotoamatorilor pentru acest gen de fotografii, deși ele nu s-au ridicat încă la valoarea cerută, datorită faptului că presupun o tehnică mai complicată de realizare.

În expoziție figurează și un montaj cu tema „Din excursiile noastre” care înfățișează aspecte din activitatea extrascolară a elevilor Școlii medii nr. 3, ca și un album cu imagini din taberele de pionieri și școlari, avînd un interesant caracter informativ, documentar. Vizitatorii expoziției regretă însă că aceasta nu cuprinde un aspect care ar fi trebuit să se afle pe primul plan al preocupării fotografilor amatori din școală — acela al activității pedagogice, al muncii cadrelor didactice. Din păcate, lipsesc a-

semenea imagini, ca și imagini variate din bogata activitate extrascolară — artistică, culturală etc., deși acestea ar fi putut constitui un bogat izvor de inspirație.

Membrii cercului sînt hotărîți să suplinească în viitor aceste lipsuri, să îmbogățească tematica fotografiilor ce le vor realiza. La aceasta va ajuta și înființarea unei secții menite să se ocupe de studierea tematicii fotografiilor. În același timp, organizarea sistematică a unor deplasări pentru documentare ca și dezbaterile problemelor privind tematica, fotocompoziția, cadrulul etc., prevăzute în planul de activitate al cercului, vor face ca membrii acestuia să obțină rezultate tot mai bune în activitatea lor.

Inițiativa de a se confecționa panouri în școli, unde membrii cercului își vor expune fotografiile — în primul rînd cele care ilustrează activitatea școlară — va face mai binecunoscută activitatea profesorilor fotoamatori din Arad și va aduce în cerc noi și noi membri.

Primii pași făcuți de profesorii fotoamatori din Arad, avînd drept rezultat expoziția deschisă în cadrul celei dintîi etape a concursului cercurilor de fotoamatori ale sindicatelor, s-au dovedit a fi pași fermi, siguri. Prin strădania continuă a membrilor cercului activitatea viitoare va putea duce, neîndoindu-ne, la noi succese.

GH. TAMAȘ

Creațiile profesorilor de desen

Recent, la Clubul sindicatelor din învățământ s-a deschis expoziția de artă plastică a profesorilor de desen din orașul Sibiu, care la rîndul lor au găzduit la Sibiu și în împrejurimi, în cursul verii trecute, o tabără de creație a cenușului de artă plastică „Ion Andreescu” al profesorilor de desen din București.

La invitația de a-și expune lucrările în Capitală au răspuns cu entuziasm profesori ca Maria Sion Udrea, Maria Groppa, Zay Horst, Rodica și Ion Chișu. Cele mai multe din lucrările prezentate de aceștia reflectă în primul rînd o orientare tematică pozitivă, în cadrul căreia problemele privind construcția socialistă în patria noastră și-au căpătat locul cuvenit.

Temele abordate de Maria Groppa, de pildă, cuprind o sferă largă și foarte variată. Întîlnim în tablourile sale imagini pitorești din peisajul orașului Sibiu, holde bogate undînd sub adierea vîntului, mănoase întinderi de grîne aparținînd gospodăriilor colective, oameni ai muncii veniți la odihnă pe țărîmul însoțit al mării, copii la muncă patriotică, muncitori agricoli la strînsul recoltei, țărînci la ghițit pe malul riului, unele construcții sibiene noi. Remarcabile atît prin conținutul de idei cit și prin realizarea lor plastică ni s-au părut, dintre lucrările expuse de Maria Groppa, „La muncă patriotică”, „Spre Șelimbăr” și „Sibiu nou și vechi” ca și „Portretul”, unic de altfel în expoziție. Printre lucrările Mariei Groppa predomină peisajul, în care se pare că această profesoară găsește tărîmul cel mai potrivit pentru exteriorizarea ideilor și simțămîntelor sale. În general ea reușește mai ales în peisaj să creeze o anumită atmosferă de poezie delicată prin puritate și prospețime. Imagini din orașul Sibiu oglindite în tablouri ca „Sibiu vechi”, „Sibiu vechi și nou” ca și „Vedere din Sibiu” surprind prin coloritul lor original, în care lumina este inteligent îmbina-

tă cu tonalități de violet și verde. Peisajele citadine denotă în general o deosebită sensibilitate pentru pitoresc, o predilecție pentru redarea atmosferei trecutului. Dintre peisaje trebuie să ne oprim mai ales la „Spre Șelimbăr”, care prezintă un peisaj montan interesant atît în ce privește perspectiva cit și coloritul.

Din păcate, nu mai găsim în aceeași măsură virtuțile artistice amintite atunci cînd e vorba de unele subiecte menite să zugrăvească transformările pe care le-au adus construcțiile noi în peisajul citadin. Cele două tentative de această natură apar palide, destul de departe de a reda valoarea reală a subiectului și, mai ales, neemoționante. I-am mai reproșat profesoarei Maria Groppa o anumită tendință spre schematicism, spre expedierea superficială a unor subiecte cum ar fi „Brigada artistică” sau „Strînsul recoltei”.

Demnă de remarcat în ceea ce privește lucrările profesoarei Maria Sion Udrea este preocuparea de a reda aspecte ale vieții noastre noi de muncă și de construcție. Reținem drept exemplu, dintre lucrările Mariei Sion, „Peisaj industrial”, un peisaj cu construcții, tablou „Sibiu vechi și nou”, un tablou reprezentînd imagini de muncă de la uzinele „Independența” și cel intitulat „Clubul uzinelor Independența”, precum și tabloul „În preajma examenelor”. Merită a fi luate în seamă, din punct de vedere al realizării artistice, și câteva peisaje. Rețin atenția îndeosebi cele două peisaje de iarnă. Printre o reușită combinație de tonalități în alb și cenușiu, „Toamnă în Săbărani” realizează o atmosferă de poezie nostalgică, pe care o regăsim și în „Vedere din Sibiu” și „Strada Negoi”.

După cum se vede sfera de inspirație a profesoarelor Maria Groppa și Maria Sion Udrea este intrucitivă aceeași. Am putea spune de altfel că și lucrările lor au în general multe trăsături asemănătoare, determinate probabil tocmai de subiectele pe

care și le-au ales. În vreme ce însă la profesoara Maria Groppa recunoaștem un mai pronunțat caracter modern, o tonalitate mai luminoasă și mai vioaie, pictura Mariei Sion are numeroase elemente clasice, cu tonuri mai sobre, mai profunde, mai viguroase.

În expoziția profesorilor de desen de la Sibiu întîlnim și prezența citorva tineri profesori care, deși se recomandă doar cu câteva tablouri, par a fi înzestrați cu talent real, cu viguroase resurse și autentice perspective de dezvoltare. Astfel, Zay Horst se arată prin „Muncitorii forestieri” un fin cunoscător al problemelor de mișcare și compoziție. Și peisajele sale care surprind imagini de pe Valea Lotrului sau de la întreprinderea forestieră din Brezoi se înscriu pe aceeași linie a unor realizări promițătoare.

Observații asemănătoare prilejuiesc și peisajele lui Ion Chișu, care se disting printr-o viziune modernă ce nu depășește însă limitele redării realiste a ideilor și subiectelor. Ele recomandă o personalitate originală, înzestrată cu sensibilitate pentru înțelegerea nuanțată a frumuseților naturii și un talent cu reale perspective.

Cele două litografii ale profesoarei Rodica Chișu dezvăluie de asemenea un talent original. „Chipul de țărîncă” are multă expresivitate și vădește o profundă înțelegere a psihologiei umane, după cum grupul muncitorilor dezvăluie o înțelegere modernă a problemelor de compoziție și de punere în pagină.

Ca o caracteristică generală pentru toți participanții la această expoziție trebuie să remarcăm faptul pozitiv că fiecare din ei manifestă, alături de înclinația de a aborda teme inspirate din realitățile zilelor noastre, și dorința de a trata aceste teme într-o manieră cit mai sobră și mai convingătoare.

V. OCTAVIAN

LA CERCUL DE CERAMICĂ

Virtul subțire al pensulei se plimbă lent pe lutul poros descriind curbe, linii drepte, cercuri, spirale. Ochii urmăresc atenși studiind, comparînd, măsurînd fiecare desen. Mîna se mișcă ușor, fără stîngăcie. Arar, cînd șovăie, cînd se află în impas, asupra ei se apleacă, pentru a o călăuzi, o altă mîna mai mare, mai sigură. O ajută să descopere noi soluții, să meargă mai departe.

Încetul cu încetul, curbele, spiralele, liniile încep să se închege — și iată că pe lutul arămiu apare chipul zîmbitor al unei tinere fărănci învesmintate într-un frumos costum muscelan. Apoi, după un răstimp, se ivește alături un alt chip, apoi încă unul și încă unul. La fel de viu, la fel de expresive. Toate și-au prins mîinile într-o horă pe care parcă o vezi aievea. Citeva relușuri încă și vasul este gata.

Valeriu se ridică de pe scaun, se depărtează de masă și privește serios, preocupat, ceea ce a ieșit din mîinile lui. Apoi, la cuvintele de laudă ale profesoarei, zîmbește bucuros, fericit: desenul a reușit bine, va merge cu vasul la fabrică să-l ardă și să-l smălțuiască. A și vorbit cu tovarășul Tudor, meșterul pe care l-a cunoscut în timpul practicii. Trebuie să aibă grijă ca vasul să iasă bine pînă la capăt.

Valeriu Aldea este elev la Școala medie nr. 12 din București și unul dintre cei mai vechi membri ai cercului de ceramică ce activează în această școală. Vasul pe care l-a terminat acum e una din cele mai frumoase lucrări executate aici de el.

Cercul de ceramică de la Școala nr. 12 a luat ființă încă în 1958. De pe atunci el a stîrnit mult interes în rîndurile elevilor. Dar nu oricine poate deveni membru al acestui cerc. În primul rînd, pentru a te număra printre ceramiști trebuie să fii elev fruntaș, să fii disciplinat și să ai o comportare frumoasă. Așa că toți elevii care au dorit să fie membri ai cercului

de ceramică — și aceștia au fost mulți — s-au străduit să-și îmbunătățească mereu situația la învățătură și disciplină.

Andrei Drogeanu, bunăoară, deși este un elev talentat, cu multă fantezie, nu a fost primit o vreme ca membru al cercului. „Pînă nu te străduiești să ieși note bune la toate obiectele, pînă nu înlături orice abatere de la disciplină, nu poți activa în cerc” — îi spunea profesoara de desen, tov. Alexandra Călinescu, care conduce și îndrumă cercul de ceramică. Andrei a avut de ales. Firește, a ales calea cea bună. Acum este elev fruntaș și unul din cei mai activi membri ai cercului.

Sub îndrumarea profesoarei Alexandra Călinescu, cercul de ceramică desfășoară o activitate bogată, menită să contribuie nu numai la educarea estetică a elevilor, ci și la stimularea capacității lor creatoare. Înainte de a desena pe obiectele de lut, de caolin sau de smalt, membrii cercului se documentează și din punct de vedere teoretic: studiază diferite reviste, vizitează muzee de artă populară, organizează excursii în diferite regiuni ale țării pentru a cunoaște arta populară. Apoi, lucrînd vasele, participînd în fabrică la arderea lor, intră în contact mai strîns cu muncitorii.

Toate acestea au făcut ca activitatea în cadrul cercului de ceramică să contribuie și la educarea patriotică a elevilor, la dezvoltarea dragostei lor pentru arta poporului nostru, pentru munca direct productivă.

Roadele cercului sînt acum bogate și frumoase. În cursul celor cinci ani de existență membrii lui au lucrat numeroase lărluri, urcioare, vase etc, a căror faimă s-a răspîndit nu numai în Capitală (unde numeroase expoziții școlare au cuprins piese lucrate de ceramiștii de la Școala nr. 12) ci și peste hotare, datorită faptului că au fost prezentate la o expoziție ce a avut loc la Geneva.

M. ROBEA

Adunarea generală și sesiunea științifică a Societății de științe istorice și filologice

În ziua de 5 ianuarie 1964 se va desfășura în Capitală adunarea generală a Societății de științe istorice și filologice din R.P.R., care va fi urmată, în zilele de 6 și 7 ianuarie, de cea de a patra sesiune științifică a societății.

În cadrul sesiunii, în ședința plenară și în secțiile de filologie, istorie și studii orientale, vor prezenta comunicări acad. P. Constantinescu-Iași, președintele societății, academicienii Al. Graur, D. Panaitescu-Perpessiciu, Tudor Vianu, prof. univ. Vasile Maciu, Mihail Guboglu, Alexandru Balaci, George Munteanu, Eugen Simion, Mircea Brătucu, precum și cadre didactice din învățămîntul de cultură generală din București, Cluj, Timișoara, Bacău, Galați etc.

Se vor prezenta comunicări despre „Rolul maselor populare în făurirea și desăvîrșirea statului român”, „Între filologie și lingvistică”, „Rectificări și contrarectificări la edițiile poeziilor lui M. Eminescu”, „Filologie și estetică”, „Tradițiile realismului socialist în literatura română”, „Cibernetica și literatura”, „Preocupări metodologice în legătură cu studierea lui M. Eminescu”, „Organizarea mișcării revoluționare românești în ajunul revoluției de la 1848”, „Importanța izvoarelor orientale pentru istoria României și a altor state din sud-estul Europei”. De asemenea, vor avea loc discuții pe marginea comunicărilor prezentate.

în legătură cu

...ordinea predării temelor la geometrie analitică

Am citit cu mult interes seria de articole aparute în „Gazeta învățămîntului” sub semnătura tov. Gh. Călugărița, în care se propune schimbarea ordinii temelor la geometria analitică, astfel încît această ordine să fie nu dreaptă, cerc, elipsă, hiperbolă, parabolă, ci dreaptă, parabolă, cerc, elipsă, hiperbolă.

Propunerea aceasta mi se pare realizabilă numai după ce elevii cunosc geometria analitică, mai precis după ce și-au însușit noțiunile de bază, elementare ale acestei discipline.

Nu putem socoti, cred, că tema „Cercul” este mai greu de asimilat decît tema „Parabola”. Cred că cel mai greu lucru în predarea geometriei analitice este însăși justificarea numelui acestei discipline, în care elevii văd mai mult algebră decît „geometrie”, este de a-i face pe elevi să priceapă strînsa legătură dintre elementul geometric și cel de calcul. Nici dreapta și nici una din conice nu ne oferă această posibilitate mai mult decît cercul cu centrul în origine ale cărui puncte satisfac relația atît de ușor de stabilit $x^2 + y^2 = r^2$.

Afirmația că parabola este cunoscută din clasa a IX-a este justă, dar profesorii cu experiență s-au conștientizat că tema cea mai dificilă, cel mai greu accesibilă din programa clasei a IX-a este tocmai trinomialul de gradul II. Această temă nu va fi bine lămurită în mintea elevilor decît atunci cînd vor studia geometria analitică și, ca atare, nu putem să ne sprijinim pe ceva ce urmează să consolidăm.

Socotesc deci că, la fel ca pînă acum, este să începem cu predarea drepte, urmînd ca imediat după ea să se predea cercul.

Dacă în ceea ce privește restul temelor unii profesori vor socoti că e mai ușor să se predea intîi parabola și apoi elipsa și hiperbola, ar putea proceda în felul acesta. Nu prea văd însă care ar fi avantajele căci, dacă pornim și de astă dată de la posibilitatea de înțelegere a elevilor, constatăm că e mai ușor pentru ei să studieze intîi elipsa, care este o curbă închisă, cu toate punctele de distanță finită, decît curbele deschise, cu puncte la infinit.

În legătură cu afirmația că la data cînd se predă elipsa nu s-ar fi predat, la analiză,

materia corespunzătoare, nu știu la ce sistem de planificare s-a referit autorul articolelor citate. În ceea ce mă privește, am controlat încă o dată planificarea materiei pentru acest an și am constatat că nu voi întîmpina nici o dificultate în această privință.

Cît despre propunerea de a se preda paralel elipsa și hiperbola, cu toate îndrumările metodice date de autor în ultimele sale articole, nu cred că soluția pe care o propune este pe de-a-ntregul justificată. Sînt de acord că la predarea hiperbolei este necesar să se accentueze strînsa legătură a formulelor cu formulele obținute la elipsă, și cred că toți profesorii fac acest lucru. Aceasta însă nu duce neapărat la concluzia că cele două curbe pot fi predate simultan. Cred de altfel că predarea simultană ar determina la elevi confuzii ce n-ar putea fi înlăturate decît cu mare greutate.

În ultimele sale articole, tov. Călugărița propune în mare să se pornească de la ecuație la descoperirea curbei și a proprietăților ei. Socotesc însă că e mai firesc să pornim de la definiția curbei la ecuația acesteia.

Să nu uităm că școala medie este școala de cultură generală și nu de specializare. Ceea ce propune tov. Călugărița se poate realiza, așa cum am menționat mai sus, numai după ce elevii cunosc geometria analitică, adică în perioada de specializare.

În legătură cu aceasta e poate necesar să amintesc aici că, în urmă cu cîțiva ani, s-au făcut unele greșeli serioase în predarea matematicilor numai datorită faptului că s-a pornit de la anumite considerațiuni teoretice, fără a se ține seama de elementul cel mai important: particularitățile de vîrstă ale elevilor. Știm cu toții, de exemplu, la ce a dus încercarea de a se preda matematica liniară și nu concentric. De asemenea, știm ce rezultate s-au obținut în fostele școli medii tehnice, unde s-a predat calculul diferențial și integral în anul II, adică unor tineri al căror nivel de pregătire era acela al elevilor din clasa a IX-a. Rezultatele nesatisfăcătoare la care s-a ajuns în cazurile menționate mai sus nu s-au datorat lipsei de îndrumări metodice — deși nimeni nu neagă importanța lor — ci faptului că nivelul cunoștințelor predate depășea posibilitățile de înțelegere ale elevilor.

Consider că și în cazul propunerilor la care ne referim, cu toate indicațiile metodice prețioase date de autorul lor, rezultatele ce s-ar obține ar fi nesatisfăcătoare. De aceea cred că este bine să rămînem la ordinea existentă în prezent în predarea temelor de geometrie analitică și să ne perfecționăm metodele de predare. Aș propune, în același timp, să se alcătuiască culegeri de probleme la nivelul de înțelegere al elevilor, căci asemenea culegeri ne-ar ajuta efectiv în munca noastră.

C. SÂNDULACHE

Profesor la Școala medie din Negrești, regiunea Iași

Lucrări practice în laboratorul de fizică

...metodica rezolvării problemelor de fizică

În „Gazeta învățămîntului” nr. 733, în articolul „Problemele de fizică”, prof. Ludovic Schwartz din Oradea pune în evidență o serie de cerințe care trebuie să stea la baza alcătuirii problemelor de fizică. Apreciind ca juste cele spuse în acest articol vrem să privim aceeași temă pe care o tratează el, însă din alt punct de vedere — anume, acela al metodicii rezolvării problemelor.

O îndelungată practică la catedră ne-a arătat că probleme oricît de frumoase, oricît de inteligent construite își pierd o bună parte din eficacitate dacă nu sînt rezolvate cu ajutorul unei tehnici raționale de lucru. Se știe doar că rezolvarea problemelor de fizică comportă mai multe subtilități decît aceea a problemelor de matematică (așa se explică, în parte, de ce uneori elevi buni la matematici se dovedesc mediocri la fizică).

Ce priceperi și deprinderi le sînt necesare elevilor pentru a rezolva corect, expeditiv și frumos problemele de fizică? După părerea noastră este necesară în primul rînd, în acest scop, stăpînirea unităților tuturor mărimilor folosite în fizică și deprinderea de a transforma cu ușurință unitățile din orice sistem în unitățile sistemului internațional. Foarte important este, de asemenea, ca elevii să aibă deprinderea de a efectua calculele numerice cu

precizia cerută de necesitățile practice, fără a se pierde în operații inutile, cu prea multe cifre (să neglijeze zecimalele ce nu sînt necesare, iar numerele mari cu multe cifre să le exprime numai prin cîteva cifre semnificative, înlocuind celelalte cu zece la puterea respectivă).

O altă deprindere absolut necesară: aceea de a folosi în mod curent formulele uzuale, de a căuta în tabele rezultatele operațiilor de ridicare la pătrat și la cub, de extrageri de rădăcini ș.a.

Este vorba apoi să-i obișnuim pe elevi ca, atunci cînd au de dedus o mărime necunoscută din mai multe mărimi cunoscute folosind una sau mai multe relații matematice, să lucreze cu mărimile exprimate literal pînă cînd reușesc să exprime mărimea căutată sub forma defintivă, în funcție de mărimile cunoscute și să recurgă la cifre numai după ce au executat toate operațiile cu litere.

Sînt de părere, de asemenea, că este absolut necesar să-i deprindem pe elevi cu folosirea expresiilor și formulelor utilizate de tehnicieni în calculele tehnice, părăsind formulele elementare, învățate în primele clase, intrucît acestea sînt incomode în operațiile de calcul. De exemplu, suprafața cercului nu va fi calculată după expresia învățată în școala elementară,

$$S = \pi R^2 \text{ ci după formula } S = \frac{\pi D^2}{4}$$

Adesea unii dintre noi neglijează a cere elevilor să scrie, alături de valoarea mărimilor, și unitatea în care e exprimată această valoare. După părerea mea acest lucru trebuie combătut, după cum trebuie combătută obișnuința de a da importanță numai raționamentului și de a socoti că o problemă e rezolvată dacă au fost puse în ecuație datele ei, neglijîndu-se efectuarea calculelor, socotite ca avînd o importanță secundară. În fapt, efectuarea corectă a calculelor pînă la aflarea rezultatului final este o sarcină tot atît de importantă ca și cea a înțelegerii mersului operațiilor, căci o problemă nu poate fi considerată ca rezolvată decît în momentul cînd s-a găsit rezultatul căutat, cu exactitatea cerută de necesitățile problemei. Socotesc foarte indicat să se facă unele calcule aproximative prealabile (mentale) pentru a se cunoaște de la început ordinul de mărime al rezultatului căutat. În general este important ca elevii să fie familiarizați cu noțiunea de ordin de mărime și să-și poată da seama, în momentul cînd au aflat rezultatul unei probleme, dacă acest rezultat se situează în limitele normale, dacă nu este prea mare sau prea mic.

În fine, cred că se impune să stabilim o legătură între rezolvarea problemelor de fizică și lucrările de laborator, astfel încît elevii să știe să rezolve problemele ce se ivesc în decursul efectuării acestor lucrări. Procedînd astfel vom asigura cunoașterea de către elevi a unei adevărate tehnologii a rezolvării problemelor, care va pune cu maximum de eficacitate în valoare cunoștințele lor teoretice.

Prof. J. HIRȘON
Bacău

Rezolvarea problemelor de fizică îi ajută pe elevi să pătrundă mai adînc cunoștințele teoretice studiate la lecții, să aplice în practică aceste cunoștințe. În clișeu: Elevi ai școlii medii „Unirea” din Focșani rezolvînd probleme de fizică

In secția pentru copii a Bibliotecii raionale din Cimpulung-Argeș

Compunerile, mijloc de dezvoltare a gândirii logice a elevilor

Se știe că, pe lângă progresele de necontestat înregistrate în însușirea cunoștințelor de limbă și literatură, există încă în această privință o serie de lipsuri. Mai sînt, într-adevăr, elevi ale căror lucrări scrișe dovedesc că ei nu știu să-și sistematizeze ideile, să sublinieze esențialul, că au o exprimare plată, lipsită de originalitate. Acest neajuns poate fi înlăturat dacă, printre altele, vom stăruie în folosirea compunerilor la fiecare clasă.

Compunerile consolidează deprinderile de exprimare corectă, constituie un foarte bun exercițiu de sistematizare și exprimare concisă, îi ajută pe elevi să înțeleagă mai adînc opera literară și îi învață să o aprecieze.

Nu mă voi opri aici asupra compunerilor de sinteză — de obicei una sau două pe trimestru — pe care le anunțăm la timp, uneori chiar de la începutul anului și care necesită o pregătire specială, ci numai asupra compunerilor mai scurte, care nu cer timp mai îndelungat de pregătire. Socotesc că elevii pot primi mai des astfel de teme scurte, care să nu depășească 2-3 pagini ca întindere, pentru a nu-i supraîncărcă.

În general am urmărit, prin compunerile pe care le-am dat elevilor mei, să-i pun în situația de a gândi personal, de a simți nevoia să citească opera și să reflecteze atent asupra ei, să-i fac să privească — dacă se poate spune așa — în laboratorul de creație al scriitorului, să înțeleagă de ce procedează el într-un anumit fel și nu în altul. De aceea, nu am crezut util să dau ca temă, de exemplu, caracterizarea lui Dinu Păturică sau a lui Nicoară Potcoavă, pentru că, avînd caracterizarea amănunțită în carte, elevul nu va rezista ispitei de a o reproduce mai mult sau mai puțin fidel. Dar o compunere inspirată din manual nu va ajuta la dezvoltarea gândirii, nu va solicita opinia personală în legătură cu problemele pe care le ridică opera de artă. Iată de ce am formulat subiecte care să ceară afirmarea unor puncte de vedere proprii, aprecieri personale cu privire la problema ridicată, astfel încît compunerile pe care le fac elevii să aibă ceva din caracterul de dezbateră. Bunăoară, la una din clasele a XI-a am cerut elevilor să răspundă la întrebarea „E vinovată Luminița Vardaru?”. Cînd am dat tema am atras atenția asupra necesității de a argumenta răspunsul prin fapte și atitudini ale eroinei. Cei mai mulți au condamnat-o, scoțînd în evidență lipsa de adîncime a sentimentului ei, alții au pus-o alături de eroine din literatura universală, arătînd ce lumi reprezintă fiecare din ele. De asemenea, cînd s-a analizat romanul „Răscoala” am cerut elevilor să arate în scris ce personaj le-a fost mai antipatic și ce clasă sau categorie socială reprezintă. Majoritatea s-au oprit la Miron Iuga, la Nadina, Platamoni și la fiul acestuia, la plutonierul Boiangiu, fiind impresionați de lipsa de omenie a acestora, de modul

cum i-au exploatat și asuprit pe țărani. Un elev a găsit că și Titu Herdelea este un personaj care poate stîrni antipatie. El și-a susținut ideea aducînd ca argumente atitudinea de un sentimentalism ieftin a acestuia față de țărani și multumirea pe care o simte că a pătruns în lumea aristocrației. Viata lui Titu Herdelea a fost urmărită în compunerile elevilor și în „Ion”, și în „Răscoala”.

Tot astfel, în legătură cu condamnarea războiului în opera lui Liviu Rebreanu, am cerut elevilor să arate ce rol ar fi putut să aibă locotenentul Gross, din „Pădurea Spinuzărilor”, într-o operă realist-socialistă și de ce.

Am observat că asemenea compunerii-dezbateri îi obișnuiesc pe elevi să ia o atitudine personală, să motiveze afirmațiile pe care le fac. Ele îi obligă să citească opera, pentru că altfel argumentarea temeinică va fi imposibilă. În același timp, asemenea teme pentru compunerii stîrnesc interesul, fac ca și discuțiile din clasă să fie mai vii, mai însuflețite. Firește, este necesar ca aceste discuții să se termine prin concluziile profesorului.

Am folosit și un alt tip de compuneri care, după cum mi-a arătat experiența, ajută la o mai adîncită cunoaștere a textelor și în special a poeziilor, a conținutului lor de idei și a valorii lor artistice. Astfel de

compuneri cer elevilor să redea ideile operei folosind citate sau expresii ale autorului. Cînd s-a analizat „Scrisoarea III” a lui Eminescu, de pildă, am cerut elevilor să arate în scris, folosind și expresiile poetului, cum condamnă acesta epoca lui, sau cum se ogîndește legătura între omul din popor și natură în descrierea luptei de la Rovine.

Un alt tip de compuneri pe care îl dau urmărește cunoașterea adîncită a stilului scriitorului. La studierea operei lui I. Creangă, de exemplu, am dat teme de felul: „Găsit în Cap. II din „Amintiri din copilărie” proverbe și zicături populare și arătați rostul folosirii lor”.

De multe ori folosesc aceste compuneri mici pentru a da elevilor posibilitatea să adune material în vederea unei compuneri mai întinse, cu un subiect mai general, care cere aplicarea cunoștințelor dobîndite de-a lungul unei etape de studiu.

Problemele pe care le ridică compunerile în școala medie de cultură generală sînt multe și complexe. Din păcate, ele nu ocupă încă locul pe care ar trebui să-l aibă în procesul predării literaturii. Ar fi interesant și alte puncte de vedere în această problemă.

Prof. MARIA MORARU
Școala medie „Al. Săliu”
Timăveni

Predarea cunoștințelor despre hidrocarburile aromatice

Experiența predării chimiei mi-a arătat că adeseori elevii confundă hidrocarburile aromatice cu hidrocarburile ciclice nesaturate. De aceea în prezent caut să le explic cit se poate de clar ce înseamnă o hidrocarbură aromatică, în ce constă caracterul aromatic al acesteia.

Iată, de pildă, cum procedez cu primul termen din seria hidrocarburilor aromatice mononucleare, benzenul, în a cărui formulă structurală apar clar trei duble legături conjugate.

Pentru a-i lămuri cit mai bine pe elevi asupra ei, consider că este bine să le arăt cum s-a ajuns la această formulă structurală, pornindu-se de la formula brută C₁ și C₆, care în mod firesc, legîndu-se într-un ciclu închis, își satisfac reciproc valența liberă.

Desigur că, pornind de la această formulă structurală, elevii socotesc la prima vedere, că benzenul se comportă ca o hidrocarbură nesaturată, prezentînd ca reacție caracteristică reacția de adiție. De aceea le explic că la reacțiile de nitrare și sulfonare benzenul dă reacții de substituție, iar la halogenare are loc în general o reacție de substituție.

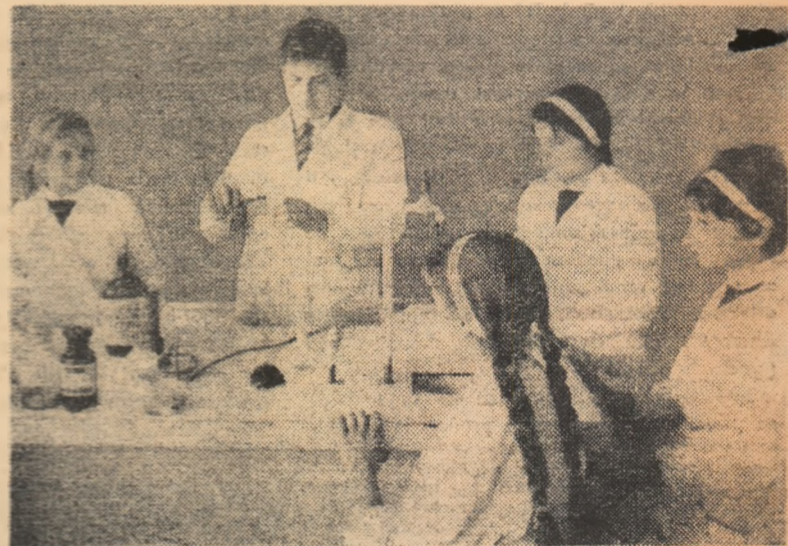
De asemenea, pe lângă ceea ce se dă în manual, le arăt elevilor că, dacă se hidrogenează ciclohexenul se obține ciclohexan și se degajă 28,6 kcal/mol. Le atrag atenția asupra faptului că reacția aceasta are loc la o temperatură de 80°. Menționez și faptul că dacă se hidrogenează ciclohexadien se obține tot ciclohexan și se degajă o cantitate de căldură de două ori mai mare decît la hidrogenarea ciclohexenului, adică 57,2 kcal/mol. Subliniez apoi că, dacă se hidrogenează benzenul, reacția decurge mult mai

greu, numai la +180°C și în prezența nichelului redus drept catalizator. Ar urma că din această reacție să se degaje o cantitate de căldură de trei ori mai mare decît în primul exemplu, adică 85,8 kcal de fiecare moleculă gram. Totuși, se degajă numai 49,8 kcal/mol, adică cu 36 kcal/mol mai puțin. Explicînd elevilor cauza acestui fenomen le arăt că, în timp ce ciclohexenul și ciclohexan-dienul sînt hidrocarburi olefinice, benzenul este o hidrocarbură aromatică și că, în timp ce la primele două hidrocarburi sistemul de nesaturare este întrerupt de grupările CH₂, la benzen avem un sistem de nesaturare unic, neîntrerupt. De aceea, pentru a rupe prima din cele trei duble legături din molecula benzenului, se cere un consum mare de energie. Precizez pe baza acestor explicații că diferența de 36 kcal/mol care se degajă în minus la hidrogenarea benzenului se numește energie de conjugare a moleculei benzenului.

Sprijinindu-mă pe exemplele de mai sus dau definiția unei hidrocarburi aromatice: se numește hidrocarbură aromatică un compus ciclic, conținînd un sistem nesaturat unic, neîntrerupt, cu o energie mare de conjugare.

Inchei studiul hidrocarburilor aromatice cu o schemă generală în care sînt cuprinse hidrocarburi aromatice mononucleare (din care fac parte benzenul și homologii lui) și hidrocarburi aromatice polinucleare cu nucleu izolat, de exemplu difenilul, cu nucleu condensat, cu condensare liniară ca antracenu, cu condensare angulară ca fenantrenul și cu condensare compactă ca pincnul.

Prof. M. ION

Experiențe în laboratorul de chimie al Școlii medii din orașul Victoria

Lucrările frontale de anatomie

Cunoștințele de anatomie și fiziologie a sistemului nervos predate în clasa a X-a pot deveni deosebit de interesante și atractive dacă sînt completate de lucrări practice menite să demonstreze elevilor structura și rolul fiziologic al unor segmente ale sistemului nervos. Înțelegînd acest lucru, profesora Iulia Jocu, de la Școala medie „Elena Sirbu” din Capitală, a efectuat cu elevii săi, folosind metoda frontală, o serie de experiențe prin care s-au urmărit efectele lezării spinale, importanța fiziologică a bulbului, acțiunea nervului vag asupra inimii, rolul fiziologic al cerebelului etc.

Pregătînd din timp aceste lucrări, tovarăsa Jocu a adus în clasă preparate în formol — creier, cerebel, bulb sau măduva spinării de mamifer — cu ajutorul cărora elevii au putut intui morfologia externă și în secțiune, structura internă a acestor segmente ale sistemului nervos. Astfel, elevii și-au putut însuși temeinic cunoștințele de anatomie care stau la baza înțelegerii demonstrațiilor practice de fiziologie.

Pentru aceste demonstrații, ce au avut loc ulterior, s-au folosit broaște, care dau posibilitatea de a se urmări cu ușurință efectul fiziologic al lezării unor organe nervoase. Necăsînd un minim de material — și

anume un acvarium cu broaște, o plasașă, o tavă de disecție, ace cu gălmăie, o foarfecă, vată, alcool și o bucată de pinză — demonstrațiile au putut fi realizate sub forma lucrărilor frontale.

Deosebit de interesante au fost, printre altele, demonstrațiile care au arătat efectele leziunilor subbulbare, suprabulbare și bulbare, ca și rolul fiziologic al cerebelului. Iată, de exemplu cum s-a demonstrat localizarea în bulbul rahidian a centrului nervos care reglează mișcările respiratorii.

S-au produs, la una din broaște, leziuni suprabulbare, cu ajutorul unui ac introdus în cutia craniană, la locul de intersecție a liniei mediane cu linia care trece în dreptul marginii anterioare a timpanelor. În felul acesta s-a lezat trunchiul cerebral, ceea ce a avut ca efect imediat unele tulburări nu prea grave de locomotie. La o altă broască s-a produs o leziune subbulbară în regiunea dintre vertebrele 1 și 2. În acest caz, animalul a manifestat tulburări ale reflexelor de redresare. În sfîrșit, la cea de a treia broască s-a produs lezarea bulbului rahidian prin introducerea acului la intersecția liniei mediane cu linia posterioară a timpanelor. Prin introducerea acului în spațiul occipitovertebral și

prin mișcarea lui s-a secționat bulbul cerebral. Imediat au apărut, alături de tulburări ale reflexelor de redresare, tulburări respiratorii și, ca urmare a distrugerii centrului nervos respirator, în scurt timp animalul a murit. Prin această demonstrație simplă și concludentă s-a precizat localizarea centrului nervos respirator și importanța lui pentru viața animalelor.

Printro experiență asemănătoare au urmărit elevii clasei a X-a efectul imediat al lezării cerebelului. Știînd că cerebelul are un rol de seamă în controlul activității musculare, ei au urmărit în clasă efectul pierderii acestui control. În acest scop au imobilizat o broască și introducînd cu grijă un ac la locul de intersecție a liniei mediane cu linia care unește marginile rostrale ale timpanelor, au străpuns craniul și au făcut ca acul să pătrundă în cerebel, pe care l-a lezat parțial sau total. Animalul fiind lăsat pe masă, s-a constatat că el nu mai este capabil să rămînă în poziția normală, ci stă încovoiat pe partea leziunii. Elevii au înțeles că această tulburare se datorește faptului că mușchii părții lezate au devenit atonici. Întrorînd animalul pe spate, ei au constatat că deși încerea să se re-

drezeze, broasca nu reușea în eforturile ei, din cauza dezechilibrului tonusului muscular. Urmărînd efectul imediat al acestei experiențe, elevii și-au verificat cunoștințele teoretice referitoare la rolul fiziologic al cerebelului.

Desigur că astfel de experiențe pot fi folosite și pentru demonstrarea altor cunoștințe, cum ar fi acțiunea inhibitoare a centrilor nervoși superiori asupra reflexelor medulare, proprietățile nervilor etc. Cu ocazia recapitulării sistemului muscular se pot organiza de asemenea experiențe privind elasticitatea mușchilor, contracțiile musculare, oboseala musculară ș.a.

Întregind explicația unor lecții sau repetarea unui capitol cu demonstrații practice sub forma lucrărilor frontale, tovarăsa Jocu a reușit să țină lecții interesante, la un nivel științific ridicat, cîștigînd interesul elevilor pentru studiul anatomiei și fiziologiei omului. Ajutîndu-i pe această cale să-și însușească temeinic cunoștințele mai dificile de anatomie și fiziologie, profesora asigură și pregătirea lor din timp pentru examenul de maturitate.

C. DEMETRESCU

Școala medie — centru metodic

În multe raioane în care se vădește preocuparea atentă pentru perfecționarea cadrelor didactice și pentru sprijinirea lor în activitatea la catedră poate fi întâlnită o formă de muncă deosebit de potrivită pentru orientarea tuturor învățătorilor și profesorilor spre o activitate cu rezultate mereu mai rodnice. Este vorba de tendința de a transforma școlile medii, mai ales pe cele mai bune din raion, în adevărate centre metodice. De obicei, aceste școli sînt și cel mai bine înzestrate cu material didactic, dispun de biblioteci mari, cu numeroase lucrări de specialitate și sînt bine încadrate cu personal didactic (au de regulă numai învățători și profesori calificați, din care mulți cu experiență înaintată, verificată în practică).

Acese centre metodice stabilite la școlile medii sînt de un deosebit folos în primul rînd meto-diștilor voluntari, care au posibilități mai largi de documentare și pot desfășura activități practice la un nivel ridicat, avînd la dispoziție mijloacele școlii medii.

Cabinetul metodic de pe lângă școala medie poate sprijini și cadrele didactice din celelalte școli, ale raionului, în special din școlile cele mai îndepărtate de centrul raional. Astfel, el le-ar putea pune la dispoziție cărțile din bibliotecă, materialele prezentate în ședințele cercurilor pedagogice, ale comisiilor metodice din școală, știut fiind că nu este bine ca aceste materiale să stea în dosare, îndeplinind doar funcția de „acte justificative” pentru activitatea metodică. Metodistii voluntari, în colaborare cu profesorii de la școala medie, ar putea întocmi de asemenea tematici și bibliografii pentru a dîncirea și studierea principalelor probleme teoretice și practice ale procesului de învățămînt, pe care să le pună la dispoziția tuturor învățătorilor și profesorilor din raion. Astfel de tematici și bibliografii ar veni în ajutorul celor ce se pregătesc să prezinte lucrări în cadrul lecturilor pedagogice, care au de întocmit referate pentru cercurile pedagogice sau lucrări metodic-stiințifice în vederea obținerii gradului II. Bineînțeles, ele ar fi utile și celor ce doresc să se documenteze într-o problemă sau alta pentru munca proprie. Depuse la cabinetul metodic al școlii după ce au fost analizate temeinic de către inspectorii metodisti și profesorii cu experiență, pentru a fi îmbunătățite, asemenea materiale ar putea avea un nivel științific superior, de natură să dea învățătorilor și profesorilor o orientare justă, să-i învețe cit mai mult.

La cabinetul metodic al școlii medii ar putea să se găsească și materiale în sprijinul cadrelor tinere și al celor care se află în curs de a-și desăvîrși studiile. Ne gîndim, de pildă, la materiale care să illustreze anumite metode și procedee ce au determinat rezultate foarte bune în școală. Ar veni în sprijinul învățătorilor și profesorilor nou intrați în învățămînt și planurile unor lecții care prezintă unele dificultăți în predare (lecții-exkursii, lecții de analiză a lucrărilor scrise ale elevilor, lecții de compunere, de laborator, de recapitulare etc.), indicații metodice cu privire la predarea unor capitole din programa de învățămînt (începînd de la planificarea unui sistem de lecții, de la metodele și procedeele folosite și terminînd cu problemele folosirii materialului didactic), indicații privind munca dirigintelui (planificarea activității, planul de desfășurare a unor ore de dirigenție, caiete bune de observații asupra elevilor etc.). În multe școli medii există asemenea materiale de bună calitate. Cabinetul metodic al școlii medii care constituie centrul metodic al raionului ar avea doar sarcina să le caute, să le analizeze și să le pună la îndemîna cadrelor didactice.

Totodată ar fi utilă și organizarea, la cabinetul metodic, a unor consultații individuale și colective pentru învățătorii și profesorii din raion. La unele ședințe ale comisiilor metodice din școlile medii ar putea fi invitați și responsabili comisiilor metodice sau unii profesori de specialitate de la școlile de 8 ani din oraș sau din localitățile apropiate, realizîndu-se un schimb de experiență în problemele de interes comun. Să ne gîndim, de exemplu, cit de binevenit ar fi schimbul de experiență prilejuit de o ședință a comisiei metodice a profesorilor de limba romînă de la școala medie pe tema „Exprimarea în scris a elevilor”, sau cel prilejuit de discutarea în consiliul pedagogic a temei „Formarea deprinderilor de muncă intelectuală la elevi”.

Numeroase sînt acțiunile care s-ar putea realiza în folosul cadrelor didactice din raion cu sprijinul unor asemenea cabinete metodice, organizate la școala medie. De aceea, ar fi bine ca toate secțiile de învățămînt să analizeze problema transformării celei mai bune școli medii din raion într-un adevărat centru metodic.

CONSTANTIN POPESCU,
lector la I.P.C.D.-București

La casele de copii

Schimbul de experiență împletit cu adîncirea problemelor teoretice caracterizează formele de muncă metodică din majoritatea caselor de copii.

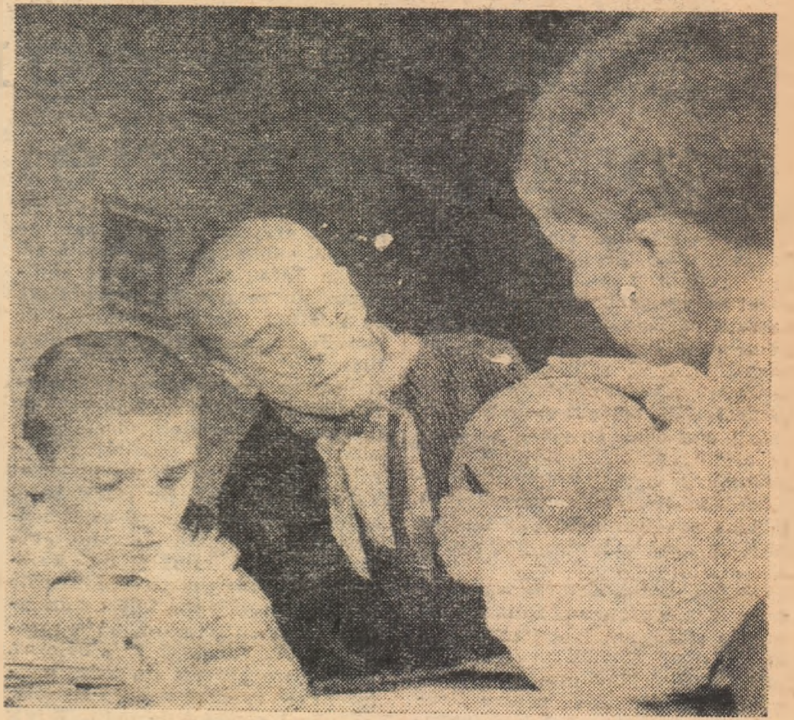
În ședința cercului pedagogic al educatorilor din casele de copii ale Capitalei, care a avut loc nu de mult, a fost tratată tema: „Cunoașterea de către educator a particularităților de vîrstă ale copiilor”. Referatul cu această temă și discuțiile purtate pe marginea lui au subliniat în deosebi particularitățile muncii cu copiii din clasa I, cu cei din clasa a III-a (care intră în organizația de pionieri), cu cei din clasa a V-a etc.

S-au adus în discuție și o serie de probleme privind munca educatorilor pentru formarea reprezentărilor și noțiunilor elevilor, a convingerilor și sentimentelor lor, a obișnuințelor morale.

Este demnă de luat în seamă și experiența casei de copii din Buzău, care a primit în acest an în clasa I unii copii cu deficiențe de vorbire. Cu sprijinul unor specialiști de la I.P.C.D.-București, educatorii din Buzău au înregistrat pe bandă de magnetofon modul cum au vorbit acești copii la început și apoi în continuare, pe măsură ce se țineau cu ei lecții de corectare a vorbirii. Prin comparație, luîndu-se în considerare și particularitățile scrisurii acestor copii, s-au putut caracteriza pe deplin deficiențele și s-au stabilit metodele de muncă pentru fiecare caz în parte.

O experiență interesantă a fost acumulată și la casa de copii din Buzău, unde există o strînsă legătură între formele muncii metodice și activitatea de cercetare științifică. Ca urmare, numeroase cadre din această unitate, au pregătit lucrări pentru sesiunea de referate cu care se va încheia cursul de perfecționare cu directorii și educatoarii din casele de copii.

IOANA IONESCU

Călătorie imaginară pe glob

Subiectele referatelor

Eficacitatea muncii metodice în cercurile pedagogice depinde, în primul rînd, de alegerea judicioasă a subiectului referatelor, care trebuie să dezbate aspecte încă insuficient rezolvate din munca instructiv-educativă. Experiența arată că este bine să se evite subiecte care îndeamnă la generalități, care împing discuțiile pe căi bătătorite.

La una din ședințele cercului pedagogic al profesorilor de matematică din Sf. Gheorghe s-a ținut un referat despre munca independentă a elevilor la acest obiect, problemă în care se simțea nevoia de precizări. Referatul a arătat modul în care trebuie să lucreze profesorul pentru a determina un randament sporit în munca independentă a elevilor. Axîndu-se în special pe temele pentru acasă, referatul a analizat scopul acestora, formele uzitate de profesorul referent

pentru stabilirea volumului temelor date pentru acasă (de exemplu, notarea de către unii elevi sau părinți a timpului necesar pentru efectuarea temei, efectuarea temei în mod independent de către elevii din internat, sub supravegherea profesorului etc.).

Totuși, referatul susamîntit nu a lămurit toate aspectele importante ale problemei, lucru ce se întîmplă și în alte cercuri. Cauza, cred eu, rezidă în aceea că referatele nu sînt o operă colectivă. Dacă referatele ar fi alcătuite nu de o singură persoană, ci de colective, acestea nu vor oglindi o experiență izolată și vor cuprinde puncte de vedere cit mai verificate și cit mai complete.

Prof. VASILE CIOBANU
Școala generală de 8 ani din
comuna Budila,
raionul Sf. Gheorghe

Consiliul pedagogic

Consiliul pedagogic — una din cele mai importante forme colective ale muncii metodice din școală — poate aduce o contribuție substanțială la îmbunătățirea activității instructiv-educative, îndrumînd pe învățătorii și profesorii să soluționeze cit mai bine problemele pe care le pune practica, popularizînd experiența pozitivă, combătînd greșelile, dezvoltînd cauzele lor și arătînd cum trebuie înlăturate. La rîndul lor, comisiile metodice — de fapt comisii ale consiliului pedagogic — au rolul de a pregăti ședințele acestuia, furnizîndu-i materialul concret necesar, și de a adînci și concretiza, la nivelul variatelor discipline de învățămînt, problemele ce se dezbate în consiliu.

De exemplu, la Școala medie nr. 2 din Craiova, consiliul pedagogic a prevăzut discutarea temelor „Metodica muncii de formare a conștiinței și a conduitei morale a elevilor” și „Probleme psihologice ale procesului de transmitere a cunoștințelor”. Dezbaterile, dînd cadrelor didactice o justă orientare teoretică psiho-pedagogică, le-au ajutat să-și îmbunătățească activitatea. Consiliul pedagogic nu s-a oprit însă aici, ci a trasat comisiilor metodice pe obiecte sarcina să adîncească problemele ridicate. Ca urmare, în comisia metodică a profesorilor de limba romînă s-a dezbătut tema: „Rolul literaturii în formarea noțiunilor, convingerilor și sentimentelor morale la elevi” comisia metodică

cu a diriginților a luat în discuție tema: „Cum folosim exemplul și exercițiul în formarea conștiinței și a conduitei morale a elevilor” etc.

La aceeași școală, consiliul pedagogic a recomandat comisiilor metodice să studieze, la fiecare obiect în parte, dezvoltarea capacității de muncă independentă a elevilor. După un an de studiu, comisiile metodice au prezentat, în scris, rezultatele cercetării. Acest material a fost sintetizat, desprînzîndu-se ceea ce este valabil pentru toate obiectele sau pentru unele grupe de obiecte și, pe baza lui, s-a prezentat în consiliul pedagogic referatul: „Metode și procedee de formare și dezvoltare a capacității de muncă independentă a elevilor”.

Ca urmare a orientării date muncii metodice de către consiliul pedagogic, în Școala medie nr. 2 din Craiova se vădește o preocupare vie pentru studierea concretă, adîncită a problemelor muncii instructiv-educative.

Nu întîmplător profesorii din cadrul acestei școli au putut prezenta comunicări științifice valoroase la sesiunile regionale ale lecturilor pedagogice. În felul acesta, consiliul pedagogic și-a îndeplinit și funcția sa de organ al muncii metodice din școală, îmbinînd în mod just probleme cu caracter teoretic cu problemele practice pe care le pune munca instructiv-educativă.

ION DUMITRESCU
lector la Institutul pedagogic
de 3 ani, Craiova

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Inv. Dumitru Stănescu,
comuna Cotmeana,
raionul Fitești.

Rostul lecțiilor deschise ce au loc în cadrul activităților desfășurate la cercul pedagogic este acela de a ilustra o anumită metodă, anumite procedee, unele aspecte ale muncii discutate în referatul cu care începe ședința de cerc, oferînd celor ce asistă adevărate modele de muncă la clasă. Aceasta impune ca lecțiile deschise să fie ținute numai de cadre didactice cu o bună experiență, cu un nivel de pregătire științifică ridicat, chiar de către cei mai buni inspectorii. Prin urmare, nu este bine ca în cadrul activității cercului pedagogic să se organizeze asistențe „la un număr

cît mai mare de colegi”, cum spuneti dv., deoarece se presupune că nu toți posedă măiestria pedagogică și experiența care să le permită realizarea unor lecții deosebit de bune (să ne gîndim, de exemplu, la învățătorii și profesorii intrați de curînd în învățămînt, la cei ce sînt în curs de calificare etc.).

Propunerea de a se reduce partea teoretică a ședințelor de cerc pentru a se putea pune accent pe activitatea practică, pe munca concretă la clasă este desigur discutabilă. Mai întîi, pentru că aplicarea ei ar duce la un practicîsm îngust. Practica trebuie luminată de teorie. De aceea, sînt necesare și referatele — desigur alcătuite cu spi-

rit de răspundere, așa ca să nu repete, cum arătați și dv., lucruri obișnuite, pe care le aflîi oricînd din metodici, ci să aducă contribuții noi într-o formă riguroasă științifică. Dacă la aceasta adăugăm și sistemul de a informa pe membrii cercului asupra noutăților din domeniul specialității — lucru la care nu trebuie să se renunțe în nici un caz — ne dăm seama ce ajutor ar putea oferi cercurile pedagogice tuturor cadrelor didactice interesate în îmbunătățirea propriei activități.

Ioan Petreș, directorul Școlii generale de 3 ani din comuna Poiciale Glodului, regiunea Maramureș.

Inițiativa despre care ne scrieti dv. — aceea

G. P.

Lucrările agricole în lunile de iarnă

Deși s-ar părea că în lunile friguroase de iarnă nu sînt condiții favorabile pentru activitatea practică agricolă, în realitate în această perioadă se pot organiza numeroase lucrări menite să întregască și să aprofundeze cunoștințele elevilor. Multe din aceste lucrări se pot efectua în școală sau chiar în clasă, în timp ce altele pot fi desfășurate la gospodăria agricolă colectivă.

Iată, în cele ce urmează, câteva lucrări practice care pot fi planificate pentru lunile ianuarie și februarie.

Ținînd seama de programa clasei a V-a, putem organiza în ianuarie și februarie cu elevii acestei clase lucrări pentru cunoașterea părților minerale și organice ale solului, pentru cunoașterea structurii lui, a îngrășămintelor organice, minerale și a amendamentelor, lucrări de determinare a calității semințelor pentru semănat (determinarea purității semințelor, a facultății lor germinative, a greutatei la 1000 boabe etc.), lucrări de recunoaștere a speciilor și soiurilor de plante după semințe sau plante etc.

Cu elevii clasei a VI-a, care au cunoștințe de legumicultură și se pregătesc pentru studiul pomiculturii, se pot efectua lucrări privind controlul legumelor din depozite și silozuri, adunarea bălegarului pentru răsadniță, dozarea și obținerea amestecului de pămînt pentru ghivece nutritive și pentru răsadnițe, construirea unei răsadnițe, iarovizarea cartofilor, experiențe cu stimulatori de creștere și microelemente, stropiri de iarnă în livadă, analiza mugurilor vegetativi și de rod, recunoașterea vârstei pomilor în livadă, altoiri, tăieri de coroană și altele.

În clasa a VII-a putem organiza cu elevii, în această perioadă, numeroase lucrări în sectorul zootehnic. Aici ei pot participa la îngrijirea corporală a animalelor (pansaj, tuns, întreținerea extremităților etc.), la ținerea evidenței și a registrului zootehnic, la întocmirea fișelor pentru selecție pe baza registrului genealogic, la hrănirea și întreținerea vitei, la alăptarea artificială a animalelor tinere, la determinarea calității laptelui și prelucrarea lui, la verificarea calității lînei (desime, uniformitate, culoare, lungime, ondulație), la aprecierea tipului morfo-productiv și a calităților de rasă ale porcilor, la lucrări în stupină (creșterea mătcilor), la ocrotirea vinatului etc.

Să ne oprim, bunăoară, la lucrările de creștere a răsadurilor în ghivece nutritive, lucrare indicată pentru clasa a V-a. Le vom arăta în primul rînd elevilor avantajele acestui procedeu

față de creșterea răsadurilor pe brazdă, subliniind că datorită lui nu se deranjează sistemul radicular, nu se pierd primele flori, se înlătură total lucrarea de completare a golurilor etc. Vom începe pregătirea ghivecelor nutritive cu confecționarea rameilor, pregătind apoi amestecul de pămînt potrivit fiecărei specii și adăugînd apă, în cantități foarte mici, pînă obținem un material ușor de modelat. De pildă, solul pentru răsadul de roșii va fi format dintr-un amestec de 70% mranită, 20% țelină și 10% bălegar de bovine; pentru răsadurile de castraveți vom folosi un amestec de 20% țelină, 55% mranită, 20% turbă și 5% bălegar. La fiecare ghiveci nutritiv, indiferent de răsadul semănat, vom adăuga 1 g azotat de sodiu, 7-10 g superfosfat și 1 g sare potasică. Confecționate în acest mod ghivecele nutritive sînt apoi îngrijite și întreținute pînă la plantarea răsadurilor în cîmp.

Paralel se pot cultiva și răsaduri pe brazdă, pentru a-i deprinde pe elevi și cu tehnica acestei culturi. Pentru aceasta vom începe prin a confecționa tocul răsadniței din material lemnos. Tocul va fi demontabil. Deasupra lui se montează ferestrele, pe lanțuri. Vom avea grijă ca la partea de jos a ramei geamurilor să se taie șanțuri pentru scurgerea apei. Pentru închiderea perfectă a tocurilor trebuie să se chituiască geamul și să se impregneze lemnul cu ulei vegetal care îl protejează în felul acesta de umezeală.

Răsadnițele se construiesc de regulă în două pante, cu o lățime de 2,8 m. Acestea prezintă, printre altele, și avantajul de a economisi material, fiind în același timp indicate pentru repicarea răsadurilor și pentru cultivarea forțată a anumitor plante. În cazul culturilor forțate este necesară în plus supraînălțarea părților laterale prin adăugarea unei scinduri late de 15 cm.

O altă problemă pe care o ridică construirea unei răsadnițe este aceea a încălzirii ei. Din acest punct de vedere cele mai bune sînt răsadnițele îngropate, la care gunoiul de grajd se introduce într-un șanț, păstrînd în felul acesta mai bine căldura. Le vom explica elevilor că acest procedeu este avantajos față de procedeul de construire a răsadnițelor la suprafață.

Și într-un caz și în altul folosim însă aceeași biocombustibilă, care pot fi gunoiul de grajd, paie, frunzele sau diferite resturi organice. Pentru ca biocombustibilii să fermenteze este necesar să asigurăm umezeala, aerisirea, temperatura necesară acestui proces.

Nu trebuie pierdută din vede-

re nici dezinfectarea solului împotriva bolilor și dăunătorilor din răsadnițe. Pentru aceasta vom folosi o soluție de formalină 2% și germisan 600 g/m².

O dată terminate aceste operațiuni vom trece la semănarea răsadurilor, avînd grijă să le asigurăm îngrijirea necesară.

În ceea ce privește o altă lucrare — iarovizarea cartofilor — aceasta va începe cu operațiunea de sortare a tuberculilor. Pentru a evita degradarea lor în etapa următoare îi vom trata cu o soluție de formalină. În vederea iarovizării vom înșira tuberculii pe sîrmă galvanizată sau pe sfoară și îi vom lăsa 35—40 zile la 12°—15° C.

În zilele de iarnă fără vînt putem efectua în livadă, cu elevii, stropiri contra dăunătorilor pomilor fructiferi (păduchele de San José, păduchii țestoși, ouăle de păianjeni etc.). Putem folosi pentru aceste stropiri uleiul horticol, sandolinul și zeama sulfocalcică. Aceste lucrări dau elevilor prilejul de a cunoaște timpul optim de efectuare a stropirilor, substanțele chimice folosite și manevrarea aparatelor de stropit.

Am prezentat aici numai cîteva din numeroasele lucrări practice de agricultură care pot fi organizate în lunile de iarnă, cînd activitatea din unitățile agricole cunoaște un anumit specific, dar este departe de a înceta. Se dovedește deci că timpul friguros nu este un motiv nici pentru întreruperea activității agricole practice în școală.

Prof. ALEXANDRU IONESCU
Tămădău, reg. București

LA COLȚUL NATURII VII

La școala medie nr. 29 din Capitală s-a organizat un colț al naturii vii care dă elevilor posibilitatea să efectueze numeroase experiențe în tot cursul anului școlar. De asemenea, ei pot face aici observații permanente în legătură cu unele procese vitale sau cu anumite modificări care se petrec în creșterea și dezvoltarea organismelor vegetale și animale.

Îndrumați îndeaproape de profesorii de specialitate, elevii au efectuat la colțul naturii vii demonstrații pentru explicarea funcțiilor vitale ale plantelor (absorbția radiculară, transpirația, respirația, fotosinteza), ca și pentru punerea în evidență a influenței mediului asupra germinării semințelor.

De la colțul naturii vii nu lipsesc nici plantele crescute în soluții nutritive complete sau incomplete care, prin comparație, demonstrează importanța microelementelor în viața plan-

telor. Se găsesc, de asemenea, pe lângă plantele indigene, specii de plante exotice bine întreținute, corect determinate și cele mai multe însoțite de o fișă sistematică completă.

În ceea ce privește regnul animal el este reprezentat prin lamelibranhii, gasteropode, dafnii și coleoptere de apă. Cele două acvarii existente aici au o instalație specială de aerisire și luminare. Acvariile au dat posibilitatea să se efectueze multe experiențe interesante de elaborare a reflexelor condiționate la pești prin însoțirea hranei de un excitant luminos sau sonor. Sectorul zoologic al colțului este completat de o colivie și un terariu cu rime.

Atît plantele cît și animalele de la colțul naturii vii sînt îngrijite cu pricepere de elevii școlii, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice de specialitate.

prof. CEZARA POPOVICI

Lecții de traforaj și tîmplărie în clasa a V-a

Asistînd la o serie de lucrări practice de traforaj și tîmplărie efectuate de elevii claselor a V-a din cîteva școli ale orașului Cluj, am putut constata că multe din aceste lecții sînt bine organizate, asigurînd înarmarea elevilor cu numeroase cunoștințe și deprinderi de muncă practică. În același timp însă, lecțiile la care am asistat au relevat și unele neajunsuri de ordin metodic, a căror înlăturare ar determina desfășurarea cu mai mult succes a pregătirii elevilor în acest domeniu.

Am constatat, de pildă, că în timp ce majoritatea profesorilor maiștri folosesc în mod sistematic, în activitatea lor didactică, toate tipurile de lecții, o parte din ei utilizează mereu numai anumite tipuri și nu caută să construiască variante de lecții în cadrul tipurilor fundamentale, privindu-se astfel de o serie de căi ce duc la o însușire temeinică a cunoștințelor și înlesnesc formarea priceperilor și deprinderilor practice de muncă. Am observat, de exemplu, că lecția mixtă — tipul de lecție cel mai frecvent — se folosește abuziv în detrimentul celorlalte tipuri de lecții, în deosebi în detrimentul lecției-exercițiu. Or, este știut că lecția-exercițiu contribuie în gradul cel mai înalt la formarea priceperilor și deprinderilor și de aceea ar trebui să se afecteze un număr mai mare de ore.

Lecția-exercițiu, destinată în întregime exercițiilor de antrenament și confecționării unor obiecte, are în cazul nostru scopul de a forma și consolida priceperi și deprinderi importante de muncă specifice lucrărilor de traforaj și tîmplărie, cum sînt priceperea de a folosi în mod adecvat uneltele de prelucrare a lemnului, deprinderile de tăiere corectă cu ferăstrăul, de îndreptare și netezire cu rindeaua, de fasonare a suprafețelor curbe cu raspila și pila, de găurire cu burghiul, de scobire cu dalta etc., priceperi și deprinderi de folosire a uneltelor de măsurat și control (metrul, echerul, linealul, compasul, etc.). De asemenea, lecția-exercițiu urmărește consolidarea și perfecționarea unor deprinderi proprii oricărei munci: de a lucra într-o poziție corectă și în ritm egal, de a folosi cu economie materialul, de a întreține sculele în stare de bună funcționare, de a or-

ganiza judicios locul de muncă, de a păstra ordinea și curățenia etc. Iată de ce se impune să i se dea o atenție sporită.

Asistențele efectuate ne-au arătat de asemenea că nu se organizează decît rar lecții de verificare și control, o serie de profesori-maiștri socotind că se pot mulțumi cu verificarea și controlul ce se realizează în mod curent, în cadrul lecției mixte. Este limpede însă că, folosind numai această formă de control, nu vom putea aprecia cu seriozitate volumul și calitatea cunoștințelor și deprinderilor dobîndite de elevi la orele de traforaj și tîmplărie, nu vom putea cunoaște în adîncime lacunele pe care le au ei și greutatea pe care le înfîmînă și nu vom putea lua deci nici cele mai bune măsuri pentru înlăturarea lor. Experiența arată că este foarte indicat să se organizeze, la sfîrșitul parcurgerii unui capitol, ca și la sfîrșit de trimestru, lecții destinate exclusiv verificării și controlului. De exemplu, după ce am predat timp de aproximativ 15 ore tema „Tăierea cu ferăstrăul”, spre a verifica deprinderea de a tăia transversal (rețezarea), longitudinal (spintecarea) și oblic, putem organiza o lecție de verificare și control în cadrul căreia vom cere elevilor să confecționeze unele obiecte casnice. O astfel de lecție ne va da posibilitatea să ne edificăm, pe de o parte, asupra deprinderilor de lucru ale elevilor, iar pe de altă parte să apreciem prin notă munca fiecăruia.

Nu vom renunța, desigur, nici la lecția mixtă (combinată). Este necesar să căutăm însă ca aceasta să se îmbunătățească atît sub aspect organizatoric cît și din punctul de vedere al metodelor și procedurilor folosite.

Să luăm, de pildă, metoda instructajului, sub cele trei forme ale sale: instructajul introductiv, curent și final. S-a constatat că unii profesori-maiștri trec peste instructajul introductiv mult prea repede — ceea ce face ca elevii să nu fie suficient edificați asupra activității ce urmează să o desfășoare — în timp ce alții îi dau o extindere nejustificată, ocupînd pentru el 50—60 de minute din cele 150 de minute ale lecției și nelăsînd astfel timp suficient pentru efectuarea exercițiilor. Fără a se extinde prea mult instructajul

introductiv este merit să-i lămurască pe elevi asupra scopului lucrării și asupra uneltelor de muncă, așa încît activitatea lor să nu aibă un caracter meșteșugăresc. Se impune deci să motivăm de ce pentru o anumită operație se folosește o anumită unelată, de ce pentru un obiect anumit utilizăm lemnul de o anumită esență etc. Toate acestea se pot realiza cu succes în 20—30 de minute. În ceea ce privește instructajul curent, el se desfășoară, în majoritatea cazurilor, mulțumitor. Mai prost stau însă lucrurile cu instructajul final, care, în unele cazuri, este efectuat cu superficialitate sau este chiar omis. Lucrul acesta reprezintă, desigur, o destul de mare deficiență, întrucît nu se asigură posibilitatea ca elevii să-și aprecieze critic cunoștințele, priceperile și deprinderile de muncă, posibilitatea care contribuie mult la formarea unei atitudini pozitive față de activitatea practică. Iată de ce se impune neapărat să se acorde și instructajului final atenția cuvenită.

Credem, de asemenea, că în folosirea diferitelor tipuri de lecție ar fi bine să se asigure mai multă varietate. De pildă, în cadrul lecției de transmitere a cunoștințelor, în funcție de metoda utilizată și locul de desfășurare, se poate organiza ca variantă lecția-vizită. La predarea temei „Principalele specii lemnoase și caracteristicile lor”, bunăoară, se poate organiza o vizită la un depozit de materiale lemnoase, unde se pot transmite noile cunoștințe în mod intuitiv. De asemenea, tema „Produce semifabricate din lemn”, va fi bine înțeleasă dacă se va organiza o vizită la o cooperativă de prelucrare a lemnului. Vizitele în întreprinderile industriale îi ajută pe elevi să cunoască și organizarea procesului de producție, să înțeleagă avantajele muncii mecanizate față de cea manuală.

Îmbunătățind continuu metodele folosite în cadrul lecțiilor de traforaj și tîmplărie îi vom înarma pe elevi cu cunoștințe și deprinderi utile, vom contribui la temeinica lor pregătire pentru viață.

RAFILA TUTEANU
și SIMION VODA
Cluj

Lucrări practice de agricultură în seră

ALEGERI SINDICALE

Pentru perfecționarea muncii pedagogice

Adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegerea noului comitet al sindicatului lucrătorilor din instituțiile de învățământ din Rădăuți a constituit un bun prilej de analiză a muncii desfășurate de comitetul sindicatului pentru mobilizarea cadrelor didactice la îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ, pentru ridicarea nivelului profesional al învățătorilor și profesorilor și pentru creșterea conștiinței lor socialiste.

Darea de seamă a scos în evidență faptul că sub îndrumarea organelor de partid, comitetul sindicatului a desfășurat o muncă rodnică, a sprijinit conducerea de școli în organizarea unor acțiuni menite să contribuie la bună mers al muncii didactice. Au fost menționate, printre altele, acțiuni, lecțiile deschise, interactivitatea la ore, schimbările de experiență etc.

S-a subliniat faptul că rezultatele bune dobândite în muncă didactică s-au datorat în mare parte îndrumării permanente de către comitet a birourilor grupelor sindicale, care au reușit astfel să revină cu competență și operativitate sarcinile ce le-au revenit. O deosebită atenție au acordat în special grupelor sindicale studierii și generalizării experienței pozitive, ca și sprijinirii cadrelor didactice tinere. Deși munca s-a constatat o îmbunătățire calitativă a procesului de învățământ. S-a ridicat problema elevilor promovați și a celor din cadrul elevilor care au scos la concursul de admitere în clasa a VIII-a, la examenele de admitere și la cele de admitere în învățământul superior.

La concluzii lor, participanții la discuții au arătat că la ridicarea nivelului muncii în școli a contribuit în mare măsură activitatea culturală desfășurată în cadrul comitetului sindicatului. Astfel, a fost subliniat faptul că recenziile, comunicările, conferințele și altele asemenea activități organizate prin grupe organizatorice au ajutat învățătorii și profesorii să-și îmbunătățească cunoștințele de specialitate, ca și pregătirea de cultură generală.

Adunarea generală a dezbătut pe larg și modul în care comitetul sindicatului a mobilizat cadrele didactice la îndeplinirea sarcinilor obștești. S-a arătat, în darea de seamă și în discuții, că numeroși învățători și profesori au participat activ la acțiunile de înfrumusețare a orașului și la alte acțiuni patriotice, au făcut parte din brigăzile științifice care s-au deplasat la sate, au activat în cadrul diferitelor forme ale muncii culturale, cum sint cercurile de citit, cele literare și artistice.

Hotărârea adoptată de adunarea generală a stabilit sarcinile ce revin comitetului nou ales al sindicatului pentru îmbunătățirea continuă a întregii activități sindicale în toate școlile orașului Rădăuți.

PANTELIMON SOCACIU
profesor

Dezbateri rodnice

Recent, la sindicatul lucrătorilor din învățământ și cultură din Urziceni a avut loc adunarea generală pentru darea de seamă și alegeri.

Atât darea de seamă cit și discuțiile au analizat, sub semnul exigenței și al criticii constructive, activitatea desfășurată de comitetul sindicatului. În cadrul dezbaterilor s-au subliniat aspectele pozitive ale muncii acestuia, scoțându-se în evidență contribuția organelor sindicale la îmbunătățirea procesului de învățământ. Așa cum s-a arătat în adunarea generală, în perioada care a trecut de la alegerea sa, comitetul sindicatului a obținut, sub conducerea organizației de partid, o seamă de succese. Sprijinul său s-a făcut simțit în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ, în îmbogățirea experienței pedagogice a cadrelor didactice și în crearea unor condiții tot mai bune de muncă și de viață pentru acestea.

Apreciind progresele înregistrate în activitatea comitetului sindicatului față de anii trecuți, adunarea generală a scos însă la iveală și unele deficiențe. S-a subliniat mai ales faptul că rezultatele dobândite ar fi putut fi mai bune dacă ar fi existat o preocupare mai susținută pentru

buna organizare a activității culturale-educative. S-a arătat, de pildă, că deși în buget au existat fonduri pentru procurarea de cărți, acestea n-au fost întotdeauna folosite cu spirit gospodăresc, iar unele bunuri ale sindicatului, cum sint televizorul și aparatul de radio, stau de multă vreme defecte.

Participanții la discuții au cerut, de asemenea, ca noul comitet al sindicatului să acorde în viitor mai multă atenție problemelor de asigurări sociale și întăririi muncii financiare.

Îndeplinite cu grijă, recomandările făcute de adunarea generală, indicațiile prețioase pentru noul comitet al sindicatului cuprinse în hotărârea adoptată de adunarea generală, ca și angajamentele pe care și le-au luat numeroși învățători și profesori, vor putea duce la îmbunătățirea întregii activități sindicale, la obținerea unor noi succese pe linia realizării sarcinilor trasate de partid și guvern școlii, cadrelor didactice.

G. GHEORGHIU
profesor

Sărbătoarea majoratului

În ultimul timp în numeroase localități din țară — în Capitală, la Iași, la Bacău, la Deva etc. — a avut loc „sărbătoarea majoratului”, în cadrul căreia au fost sărbătorii elevii și elevetele care au împlinit 18 ani. În prezența unui mare număr de oaspeți — reprezentanți ai organelor locale, activiști ai Uniunii Tineretului Muncitor, profesori, colegi — care i-au felicitat cu căldură, tinerii sărbătorii și-au manifestat bucuria că au devenit cetățeni majori ai republicii noastre populare, hotărârea de a munci ca vrednici fii ai patriei.

Festivitățile s-au încheiat cu frumoase programe artistice închinete patriei, partidului.

Curs de perfecționare

În aceste zile, când școlile se află în vacanță, Institutul de perfecționare a cadrelor didactice-Iași a organizat pentru profesorii care predau limba franceză în școlile de 8 ani din regiunile Iași, Galați și Suceava, un curs de perfecționare.

Cu această ocazie, cei peste 40 de profesori care au participat la curs au primit valoroase îndrumări teoretice și practice cu privire la predarea limbii și literaturii franceze. Astfel, ei au ascultat lecții privitoare la metoda predării lexicului, a morfologiei și sintaxei, au participat la numeroase lucrări practice etc.

Prin indicațiile bogate și concrete pe care le-a dat cadrelor didactice, cursul va contribui efectiv la îmbunătățirea predării limbii franceze în școlile din regiunile sus-amintite.

Exerciții la pian

Correspondența

● Pentru a-i ajuta pe elevi să înțeleagă mai profund și să-și însușească mai temeinic lecțiile predate, numeroși profesori de la Școala medie nr. 5 din București au organizat, în cursul primelor luni de școală, vizite la întreprinderi, la institute de documentare etc.

Despre o asemenea vizită ne vorbește, în corespondența sa, tov. Stana Grigorescu, profesoară la această școală. Ea relatează, anume, vizita făcută de elevii din clasele a IX-a și a X-a la Centrul de documentare tehnică, unde și-au consolidat o serie de cunoștințe studiate în cadrul orelor de fizică și chimie.

Vizita la Centrul de documentare tehnică a dat elevilor prilejul să vadă macheta Laminorului și macheta Fabricii de oxigen de la Roman, să primească numeroase explicații asupra proceselor tehnologice. În acest mod ei au putut să înțeleagă în adâncime numeroase noțiuni de fizică și de chimie anorganică studiate în acest an școlar.

Deosebit de interesantă a fost pentru elevi și cunoașterea machetei optorului electric cu doi electrozi de la Cimpia Turzii care le-a fost prezentată la Centrul de documentare tehnică. Văzând această machetă în funcțiune, ei au putut constata cum se realizează transmiterea automată a comenzilor. Alte machete au prezentat elevilor exploatarea minieră de la Lupeni, cu toate instalațiile sale mecanizate, moderne, Hidrocentrala de la Bicăz, locomotiva Diesel-electrică precum și strunguri carusel executate pentru prima dată la noi în țară.

Interesanta vizită la Centrul de documentare tehnică a fost astfel pentru elevii Școlii medii nr. 5 din Capitală și un prilej de a cunoaște o serie de realizări ale regimului nostru democratic-popular. Asemenea vizite vor fi organizate de către profesorii școlii și în cel de al doilea trimestru, întrucât ele și-au dovedit din plin utilitatea, determinând ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor și mai strâns legare a acestor cunoștințe de practică, de activitatea din producție.

● În articolul intitulat „Colectivul de elevi — ajutor prețios în munca dirigintului”, tov. Constantin Ene de la Școala generală de 8 ani din comuna Pleșoi, raionul Buzău, vorbește despre rezultatele bune obținute în primul trimestru în activitatea educativă desfășurată la clasa a V-a a acestei școli, rezultate care s-au datorat în mare măsură grijii pentru încheierea colectivului de elevi ai clasei.

La începutul anului școlar, ca urmare a faptului că în clasa a V-a sosiseră mulți elevi din alte școli și colectivul era abia în formare, disciplina lăsa de dorit. Pentru a încheia colectivul și a îmbunătăți situația disciplinei, dirigintele a organizat câteva discuții pe teme etice în care s-au dezbătut probleme ca: „Ce înseamnă să-ți iubești școala”, „Cum trebuie înțeles ajutorul colegial”, „Cum ne comportăm în clasă”, „Să păstrăm avutul obștesc” etc. Cu prilejul acesta a fost pusă în discuția colectivului clasei și comportarea nedisciplinată a unor elevi. Întreaga clasă a dovedit că înțelege la ce urmări pot duce abaterile de la disciplină, și-a manifestat dezaprobarea față de aceste abateri, a criticat pe cei care s-au făcut vinovați de ele și i-au ajutat să se îndrepte.

În acest fel discuțiile etice, alături de celelalte acțiuni organizate de diriginte, au contribuit la formarea opiniei publice, la încheierea colectivului clasei.

● Tot la munca educativă se referă, în scrisoarea pe care ne-a trimis-o de curând, și corespondentul A. Gheorghe de la Școala medie din Tîrgu Neamț. Acesta ne relatează că, pentru educarea elevilor în spiritul dragostei față de avutul obștesc, pentru dezvoltarea simțului lor estetic, la Școala medie din Tîrgu Neamț a fost luată, la începutul trimestrului trecut, o inițiativă care a dat roade bune: aceea de a stimula elevii la un concurs pentru cea mai frumoasă și mai curată clasă din școală.

La acest concurs — ne scrie corespondentul nostru — au participat toți elevii școlii. În fiecare zi se nota într-un grafic afișat pe unul din coloarele școlii cine sint frunțași, cine oclăși. Rezultatele au început să se arate curînd: clasele au devenit tot mai bine îngrijite, tot mai frumoase, elevii înșiși au devenit mai ordonați.

Conducerea școlii a hotărît ca acest concurs să continue și în trimestrul al doilea.

● Zilele premergătoare încheierii primului trimestru — ne scrie corespondenta noastră Rodica C. Tomescu din Reșița — au constituit pentru colectivele didactice din școlile reșițene o perioadă de activitate intensă.

Profesorii și-au pregătit cu deosebită atenție lecțiile de recapitulare, astfel încît acestea să contribuie în cea mai largă măsură la consolidarea cunoștințelor elevilor. Bunăoară, membrii colectivului didactic al Școlii generale de 8 ani din Ramna au folosit la recapitulare date noi, sprijinindu-se pe cunoștințele căpătate de elevi nu numai la lecții, ci și cu prilejul excursiilor, al vizitelor făcute în întreprinderi, la muzee, cu ajutorul lecturilor etc. S-a folosit de asemenea, în cadrul lecțiilor de recapitulare, un material didactic bogat și variat.

Sfîrșitul trimestrului a determinat și o întărire a colaborării între școală și familie. În discuțiile pe care le-au purtat cu părinții în această perioadă, învățătorii și profesorii le-au arătat în ce direcție au nevoie copiii lor de mai mult ajutor, de mai multă îndrumare, care sint cauzele pentru care unii din ei au încă, la unele obiecte, rezultate slabe. S-a discutat, de asemenea, asupra măsurilor ce trebuie luate în viitor pentru îmbunătățirea situației la învățatură și disciplină a tuturor elevilor.

Pentru folosirea rațională a caietelor școlare

Ministerul Învățământului a elaborat recent și a trimis școlilor instrucțiuni pe baza cărora învățătorii și profesorii să îndrume elevii în folosirea rațională a caietelor școlare.

Se indică tipurile de caiete ce trebuie recomandate elevilor, pe obiecte și clase. Pentru lecțiile curente și lucrările scrise trimestriale, la diferitele tipuri de școli și în învățământul preșcolar.

Se precizează și modul cum trebuie folosite acestea, arătându-se bunăoară că elevii vor avea la unele materii câte două caiete, pentru a-și putea scrie temele într-unul cînd celălalt se află la control, că elevii vor trebui să înlocuiască un caiet numai după ce l-au consumat în întregime, să folosească în întregime ambele pagini ale fiilor, să nu rupă foile din caiete, iar pentru notițe (la clasele V—XII), să folosească îndeosebi macula-toare, nu caiete liniate.

BIBLIOGRAFIE

Lucrări nou apărute în Editura didactică și pedagogică

AL. BOȘCA, V. MARC: Probleme de defectologie, vol. III, 156 p. — 4,50 lei.

I. POPESCU: Lectura elevilor — constatări, opinii, sugestii, 130 p. — 3,30 lei.

N. ȘANTA: Animale în slujba științei, 188 p. — 4,60 lei.

I. PETRAȘCU, L. SCHROTT: Folosirea desenului schematic la orele de agricultură, 98 p. — 8,60 lei.

E. N. KABANOVA-MELLER: Psihologia însușirii cunoștințelor și a formării deprinderilor la școlari. Problema procedurilor de activitate intelectuală 362 p. — 11,60 lei.

L. I. BOJOVICI și L. V. BLAGONA-DEJNA: Probleme de psihologia personalității școlarului, 276 p. — 10,40 lei.

Cîntec pentru patrie

Versuri : Otilia Cazimir
Muzica : prof. T. Bordeianu

I

Frumoasă mi-e țara străbună
Intinsă pe munți și pe văi.
Cu fete cu flori la ureche.
Cu mindri și ageri flăcăi.

II

În vremuri de restriți și jale
Străbunii vegheau pe ogor
Pământul din munți pină-n vale
E plin de mormintele lor.

III

Dar astăzi ride și primăvara
Alungă iernaticii nori.
Cît prinzi cu privirile țara
Sclipește de soare și flori.

Refren :
Patrie dragă, mult te iubesc !
Patrie dragă, îți dăruiesc
Gîndul meu curat
Sus înălțat,
Ție, scumpă patrie,
Cu drag închinat.

Pe ghețuș

Versuri : Rusalin Mureșan
Muzica : inv. Loghin Mureșan

I

S-a făcut ghețuș pe iaz.
Haidem cu patinele.
Flutură lingă obraz
Fulgii ca albinele.

Refren : La — la — la, la — la — la

II

Haideti măi copii cu mine,
Haideti și voi, fetelor.
Dacă nu aveți patine,
Bună-i talpa ghetelor.

Refren : La — la — la, la — la — la

DISCURI ȘI CĂRȚI

Cercurile muzicale din școli organizează adesea audii menite să ofere elevilor clipe de plăcută destindere și să le lărgescă în același timp cultura muzicală.

Ce pot asculta elevii în asemenea împrejurări? Recomandăm în acest scop profesorilor conducători de cercuri, în primul rînd, o suită de discuri cu care s-au îmbogățit în ultimul timp magazinele de specialitate. De pildă, cele trei discuri din colecția „În ajutorul iubitorilor muzicii”, care prezintă, pe baza unor interesante explicații ale compozitorului Alfred Mendelsohn, o susedenie de cunoștințe de „gramatică muzicală”.

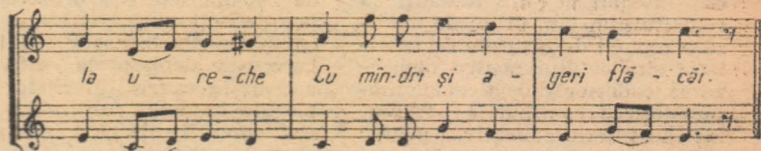
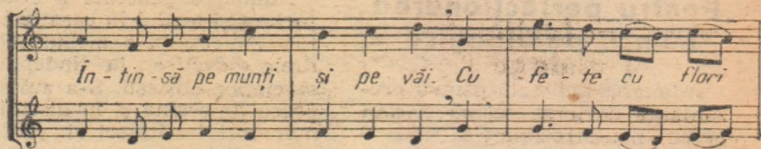
Pentru elevii mai mari, cu o mai largă cultură muzicală, se pot organiza audii în care să se prezinte cîteva din noile imprimări. Amintim în acest sens concertele brandenburgice nr. 3 și nr. 5 de I. S. Bach (în interpretarea orchestrei „Gewandhaus” din Leipzig), două dintre cele mai frumoase

concerte pentru pian ale lui Mozart (cel în Mi bemoj major și cel în Re major), în interpretarea pianistilor Valentin Gheorghiu și Gheorghe Halmoș. Concertul pentru vioară de Paganini în interpretarea lui Ștefan Ruha, Concertul pentru vioară în mi minor de F. Mendelssohn-Bartholdy și Concertul pentru violoncel de Schumann în interpretarea violoncelistului Ion Voicu și a violoncelistului Vladimir Orlov. Uvertura „Visul unei nopți de vară” de F. Mendelssohn-Bartholdy, precum și un binevenit disc cuprinzînd lucrări reprezentative ale tinerilor compozitori romini Aurel Stroe (Uvertura burlescă), Cornel Țăranu (Secvențe) și Doru Popovici (Concertul pentru orchestră), în interpretarea filarmonicii clujene sub conducerea tînărului dirijor Mircea Cristescu.

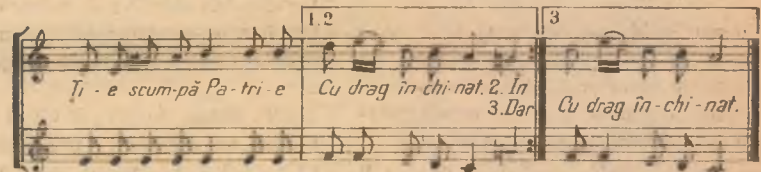
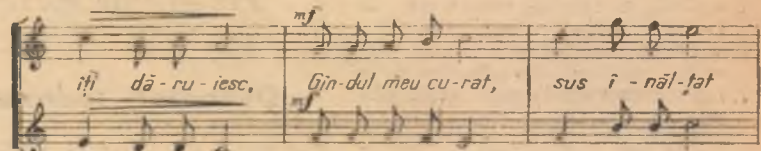
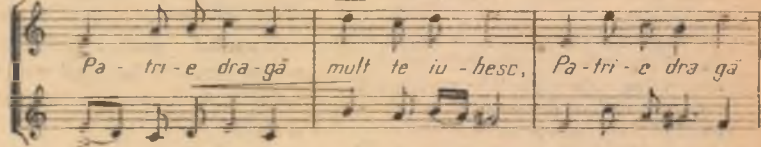
Este bine să recomandăm elevilor și unele lucrări de

popularizare a muzicii cu ajutorul cărora vor putea urmări cu folos fiecare audie muzicală, fiecare dintre manifestările muzicale la care vor participa. Printre ele se numără în primul rînd lucrarea „Muzica — artă greu de înțeles?” de George Bălan, apărută de curînd într-o nouă ediție. Lucrarea pune la îndemîna cititorilor o amplă „introducere în muzică”, le dă într-un stil accesibil o susedenie de cunoștințe cu privire la elementele muzicii, la formele și genurile ei, la legătura dintre muzică și celelalte arte, la modul în care pot fi înțelese ideile exprimate de compozitori. Îi vor interesa desigur pe elevi și lucrările „Formele și genurile muzicii” de D. Bughici și D. Gheciu și „Instrumentele orchestrei simfonice” de Al. Pașcanu, apărute în colecția „Muzica pentru toți”, ca și monografiile închinat reprezentanților de seamă ai istoriei muzicii.

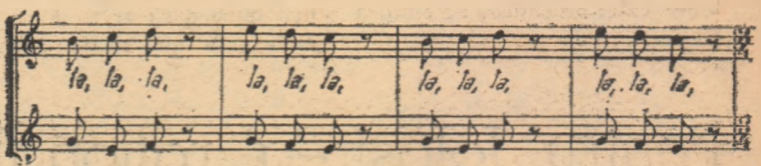
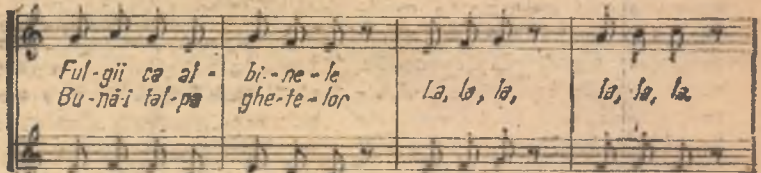
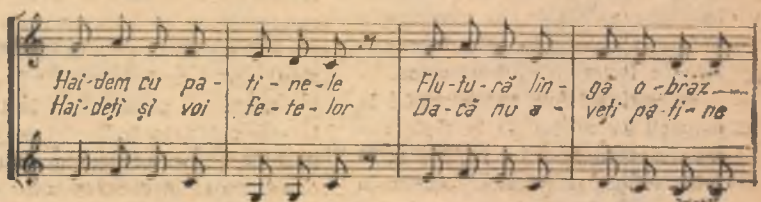
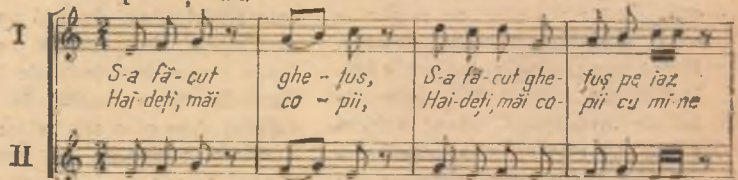
Moderato, maestoso

REFREN

Allegretto, vivace

Fine

